

**BÀI HỌC GIÁO LÝ TRƯỜNG SA-BÁT
LỚP TRÁNG NIÊN**

**SÁCH CÁC VUA VÀ SỬ KÝ:
PHẢN LOẠN VÀ CẢI CÁCH**

(Rebellion and Reformation:
A History of the Divided Monarchy)

Tam Cá Nguyệt
Tháng Bảy, Tháng Tám, Tháng Chín năm 2002

NHÌN TỔNG QUÁT

Trong tam cá nguyệt này, chúng ta sẽ nghiên cứu sách Các Vua và Sử ký. Những sách này giúp chúng ta hiểu hoàn cảnh chính trị và lịch sử của các đấng tiên tri.

Hãy tưởng tượng về một cuộc chiến tranh! Giả sử Ê-sai, Giê-rê-mi, Ô-sê, và Mi-chê từ chiến trường viết về cuộc chiến này. Đạn súng cối nổ vang trên đầu, đạn súng trường rít bên tai. Sách Các Vua và Sử ký có quan điểm như của một sử gia. Giống như một người đi ngược dòng thời gian, gom tất cả những mẩu chuyện lại với nhau, vừa nói về sự phấn đấu của cá nhân và về cuộc chiến toàn diện. Bằng cách này, chúng ta biết được nhiều quan điểm khác nhau. Một vài quan điểm gần gũi với các đấng tiên tri. Những quan điểm khác xa hơn từ sách Các Vua và Sử ký.

Đôi khi sách Các Vua và Sử ký nói về cùng một biến cố với những chi tiết khác nhau. Điều này gần giống như các sách Tin Lành nói về cùng một câu chuyện nhưng với nhiều chi tiết khác nhau.

Nhưng sách Các Vua và Sử ký không chỉ viết về lịch sử mà còn chứa đựng những bài học thuộc linh quan trọng. Chúng ta có thể học hỏi nhiều nguyên tắc về sự cứu rỗi. Trong ba tháng này, bạn sẽ học hỏi được nhiều ý nghĩa trong các sách đó?

Mục Lục

1. Bước Đầu Khó Khăn	5
2. Sự Khôn Ngoan Của Sa-lô-môn	12
3. Sự Dấy Lên Và Sụp Đổ Của Vương Quốc Sa-lô-môn	19
4. Sự Phân Chia Dân Sự Chúa	26
5. Sự Hưng Thịnh Của Nhà A-sa	33
6. Sự Tái Phạm Trong Nước Phương Bắc	40
7. Những Ngày Thịnh Vượng Và Suy Đồi Của Giô-sa-phát	47
8. Nước Giu-đa: Từ Giô-ram Đến Giô-ách	54
9. Sự Cai Trị Của Ê-xê-chia Trong Nước Giu-đa .	61
10. Nhìn Về Nước Phương Bắc	68
11. Những Ngày Cuối Cùng Của Triều Đại Phương Bắc	75
12. Ma-na-se Và Những Ngày Đầu Của Giô-si-a	82
13. Sự Cuối Cùng Của Triều Đại Phương Nam	89

LỜI TỰA

Sách Các Vua và Sử ký được chọn để nghiên cứu Kinh Thánh trong ba tháng này. Cùng một chuyện nhưng hai sách đã cho những quan điểm khác nhau. Trong vài thí dụ, chúng ta có thể thấy rõ ràng rằng tác giả này đã dựa theo tác giả kia. Sách Sử ký đề cập nhiều hơn về phần thuộc linh. Còn sách Các Vua tập trung vào những nan đề về lịch sử và chính trị nhiều hơn. Tóm lại, hai sách đều phác họa một thời điểm rất quan trọng về lịch sử Y-sơ-ra-ên.

Không người nào biết chắc chắn ai đã viết sách Các Vua và Sử ký. Trước hết, hai sách là hai quyển riêng biệt. Vài bản ghi chép cho biết rằng Giê-rê-mi viết 1 và 2 Các Vua (xem *The SDA Bible Commentary*, quyển 2, tr. 716:2). Sách Sử ký là sự ghi chép hằng ngày, được coi như một “sách ghi chép các biến cố hằng ngày.”—*The SDA Bible Commentary*, quyển 3, tr. 115:1. Có thể E-xơ-ra đã viết Sử ký.

Chúng ta bắt đầu nghiên cứu triều đại vua Đa-vít và Sa-lô-môn. Kế đó chúng ta thấy đất nước bị phân chia. Sau cùng, chúng ta theo dõi con đường phân chia của hai nước. Chúng ta thấy đi thấy lại nhiều lần triều đại phương nam (Giu-đa) và triều đại phương bắc (Y-sơ-ra-ên). Cuối cùng là sự xâm chiếm của Ba-by-lôn. Chúng ta sẽ có được những bài học thuộc linh từ lịch sử thích thú đó.

Tác giả: Jim Zackrison

Dịch giả: Trần Minh Loan

Các bài học Trường Sa-bát lớp Tráng Niên do bộ Chức Vụ Hội Thánh của Giáo Hội Cơ Đốc Phục Lâm Thế Giới soạn thảo. Việc soạn thảo bài học được đặt dưới sự hướng dẫn tổng quát của Ủy ban Bài Học Trường Sa-bát thế giới, trong đó thành viên phục vụ với tư cách cố vấn biên tập. Vì vậy ấn bản bài học trong Tam Cá Nguyệt phản ánh ý kiến của Ủy ban đóng góp, chứ không đơn phương hay nhất thiết tiêu biểu ý kiến của tác giả.

Mọi liên lạc, thư từ xin gửi về:

Mục sư Nguyễn Khắc Vinh

Vietnamese Seventh-Day Adventist Church

P.O. Box 5704, El Monte, CA 91734

Tel. (626) 454-1304

Bài Học 1

29 Tháng 6 – 5 Tháng 7

BƯỚC ĐẦU KHÓ KHĂN

CÂU GỐC: “Áp-ra-ham chắc sẽ được trở nên một dân lớn và cường thịnh; các dân tộc trên thế gian đều sẽ nhờ người mà được phước” (Sáng thế Ký 18:18).

CHIỀU SA-BÁT

XUNG ĐỘT GIA ĐÌNH. Sách Các Vua và Sử ký là lịch sử gia tộc của dòng dõi Áp-ra-ham. Các Vua và Sử ký tiếp tục viết về một câu chuyện buồn về gia tộc này nhưng chúng ta có thể học được những bài học hữu ích về gia tộc này.

“TA SẼ LÀM VUA” (I Các Vua 1:5).

Sách I Các Vua bắt đầu bằng một sự xung đột ai sẽ làm vua. Đức Chúa Trời không muốn Y-sơ-ra-ên có vua. Ngài muốn chính Ngài là Đấng cai trị họ (Các Quan Xét 8:23; I Sa-mu-ên 12:12). Nhưng khi Y-sơ-ra-ên có một vị vua thì những nan đề về chính trị cũng xảy ra với chính phủ này.

A-đô-ni-gia là ai? Tại sao ông nghĩ mình sẽ làm vua? I Các Vua 2:22. Những nguyên nhân nào khác khiến ông phản loạn? I Các Vua 1:6.

Những lời nói của A-đô-ni-gia giống như những lời nói của Lu-xi-phe. Hãy đọc Ê-sai 14:13, 14. A-đô-ni-gia bày tỏ cùng một tham vọng về quyền lực. Quyền lực này khiến Lu-xi-phe sa ngã. Hãy đọc I Các Vua 1:7–10 để thấy rõ một vài điều mà A-đô-ni-gia đã cố gắng làm để đoạt ngôi vị. Ông làm những điều giống như Lu-xi-phe đã làm khi hấn phản loạn (*The Great Controversy*, tr. 495).

Có thể A-đô-ni-gia có những lý do tốt khi nghĩ ngôi vua thuộc về mình (I Các Vua 2:22). Nhưng tư tưởng và hành động của ông chứng tỏ thái độ phản nghịch và tìm vinh hiển cho chính mình. Sự ngắm nhìn Đức Chúa Giê-su bảo vệ chúng ta khỏi thái độ này thế nào?

TỘI LỖI ĐƯỢC THA THỨ (I Các Vua 1:11).

Hãy đọc I Các Vua 1:11. Na-than đã trách Đa-vít về tội ông phạm với Bát-sê-ba (II Sa-mu-ên 11, 12). Sau đó Na-than đứng về phía Đa-vít và Bát-sê-ba. Cả Đa-vít và Bát-sê-ba đều phạm trọng tội trước đó. Bát-sê-ba không nên nhượng bộ Đa-vít.

Bạn có thể tìm những thí dụ nào trong Kinh Thánh về những người không nhượng bộ những kẻ muốn kéo họ phạm tội?

Đức Chúa Trời đã tha thứ Đa-vít và Bát-sê-ba. Khi Đức Chúa Trời tha thứ chúng ta, Ngài tha thứ trọn vẹn. Những ai chấp nhận sự công bình của Đức Chúa Giê-su sẽ được sự trọn vẹn của Ngài bao bọc. Sự trọn vẹn này được hoàn hảo là do đời sống trọn vẹn của Đức Chúa Giê-su trên thế gian. Khi Đức Chúa Trời nhìn chúng ta, Ngài không thấy tội lỗi chúng ta, mà chỉ thấy sự thánh thiện và vô tội của Đức Chúa Giê-su. (Hãy đọc Hê-bơ-rơ 8:12; 10:17).

Đức Chúa Trời đã tha thứ cho Đa-vít và Bát-sê-ba. Vì vậy Na-than có thể đứng về phía Đa-vít và Bát-sê-ba.

Chúng ta có thể phạm trọng tội. Nhưng qua sự công bình của Đức Chúa Giê-su, Đức Chúa Trời đã xóa hết tội lỗi chúng ta. Tiếp đến Ngài ban sự công bình của Đức Chúa Giê-su cho chúng ta. Đó là tin mừng của Phúc Âm. Tin mừng này có ý nghĩa gì đối với bạn? Hãy chia sẻ sự tự do và niềm vui về tin lành này với những người khác.

GIÁ CỦA TỘI LỖI ĐƯỢC THA THỨ (Ga-la-ti 6:7).

Một người cha đã lạm dụng tình dục với con gái mình nhiều năm. Một đêm kia, với dòng lệ tuôn tràn, ông cầu xin Đức Chúa Giê-su tha thứ. Đức Chúa Trời có tha thứ cho người cha nếu người đó thật sự ăn năn không? Xin đọc Rô-ma 3:22; 5:6; 5:20; I Ti-mô-thê 1:15.

Nhưng còn một mặt khác của vấn đề này. Đức Chúa Trời hứa rằng tội lỗi của chúng ta có thể được tha thứ qua Đức Chúa Giê-su (Ê-phê-sô 1:7; Cô-lô-se 1:14). Đời sống của Đa-vít và Bát-sê-ba là điển hình cho lời hứa này. Nhưng dù được tha thứ, Đức Chúa Trời không bao giờ hứa sẽ bỏ qua những hậu quả của tội lỗi. Người con gái lớn lên với tình cảm bị hủy hoại. Bốn đứa con của nàng cũng bị ảnh hưởng rất nhiều về những nan đề tình cảm của mẹ. Những nan đề này do tội lỗi gây ra dù Đức Chúa Trời đã tha thứ những tội đó từ lâu rồi.

Đức Chúa Trời đã tha thứ tội lỗi cho Đa-vít. Nhưng hậu quả tội lỗi của ông vẫn còn vương vấn rất lâu trong đời ông. Có lẽ sự phản loạn của A-đô-ni-gia là do sự thiếu kính nể đối với Đa-vít vì tội lỗi của ông. Hãy nghĩ đến những hậu quả của tội lỗi nếu bạn sẽ bị cảm dỗ.

NGHIÊN CỨU VỀ KẾ HOẠCH PHẢN NGHỊCH CỦA A-ĐÔ-NI-GIA (I Các Vua 1:29, 30).

Na-than cho biết điều gì sẽ xảy ra cho Bát-sê-ba và Sa-lô-môn nếu A-đô-ni-gia lên làm vua? I Các Vua 1:11-17.

Na-than đã thấy sự nguy hiểm khi người ta tranh dành quyền lực. Tất cả những việc này đang xảy ra tại Y-sơ-ra-ên là một nước đại diện cho Đức Chúa Trời trong thế gian. Đọc Phục truyền 4:5-8. Tội lỗi đã xâm nhập và chế ngự Y-sơ-ra-ên cách nhanh chóng. Vì vậy chúng ta không ngạc nhiên khi Đức Chúa Trời không muốn Y-sơ-ra-ên có vị vua trên đất.

Tại sao Đa-vít đã hứa với Bát-sê-ba rằng Sa-lô-môn sẽ làm vua? I Sử ký 22:7-9.

Hãy xem những rắc rối đã xảy ra vì Y-sơ-ra-ên muốn có một vị vua trên đất. Tại sao Đức Chúa Trời lại cho phép Y-sơ-ra-ên chọn một vị vua? Ngài cũng cho chúng ta sự tự do để lựa chọn điều lành hoặc điều dữ. Thật rất quan trọng là chúng ta phải suy nghĩ kỹ lưỡng về sự lựa chọn của mình trước khi quyết định làm một điều gì.

KẾ HOẠCH PHẢN NGHỊCH CỦA A-ĐÔ-NI-GIA BỊ THẤT BẠI (I Các Vua 1:28-53).

Trong lúc vội vã và lo lắng, Đa-vít chỉ định Sa-lô-môn lên kế vị. Có thể Đa-vít không hình dung con trai sẽ thay thế mình thế nào. Nhưng niềm vui lớn lan ra khắp thành (I Các Vua 1:39, 40). Đa-vít có thể lãnh nhận vài điều tốt về việc Sa-lô-môn trở nên một vị vua. Đọc I Các Vua 1:48. Đa-vít nhận thấy rằng lời hứa của Đức Chúa Trời với mình đang trở thành sự thực. Đa-vít cũng còn thấy Chúa đối xử với mình thật nhân hậu.

Trong khi ấy, A-đô-ni-gia tìm cách đoạt ngôi vua. A-đô-ni-gia đã tự tôn, “Ta sẽ làm vua” (I Các Vua 1:5) khi Đa-vít còn sống và đang trị vì. Như vậy, A-đô-ni-gia phản nghịch chống lại vua đương kim, không chỉ tranh giành quyền thế giữa anh em. A-đô-ni-gia được sự hỗ trợ mạnh mẽ từ chính trong gia đình của vua Đa-vít (I Các Vua 1:9).

Sau khi sự phản loạn bị thất bại, A-đô-ni-gia cảm nhận rõ ràng sự sợ hãi của mình. Nay Sa-lô-môn đã làm vua, A-đô-ni-gia tìm sự an toàn bằng cách “chạy nắm các sừng bàn thờ” (I Các Vua 1:50). Sa-lô-môn nhận thấy nếu giết A-đô-ni-gia cũng đúng, A-đô-ni-gia có thể không thắc mắc trong việc giết Sa-lô-môn. Nhưng Sa-lô-môn đã cho A-đô-ni-gia một cơ hội để trở nên một người tốt. Đọc I Các Vua 1:52, 53.

Tha thứ cho A-đô-ni-gia là một hành động đầu tiên được ghi chép khi Sa-lô-môn làm vua. Sự thương xót của vua đối với A-đô-ni-gia có thể là một sự lầm lẫn (I Các Vua 2:13-28). Nhưng tại sao sự thương xót thường là cách tốt nhất ngay cả nếu điều đó là một sai lầm?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: “Sách Các Vua ghi chép lịch sử các vị vua Hê-bơ-rơ từ khi vua Đa-vít băng hà và sự trị vì của Sa-lô-môn cho đến ngày cuối cùng của các vương quốc Y-sơ-ra-ên và Giu-đa. . .

Tác giả viết I và II Các Vua đã có lý do tôn giáo sâu xa. Dòng dõi Y-sơ-ra-ên là dân sự của Chúa. Việc làm của họ là sống theo nguyên tắc của thiên quốc. Sự công bình là nền móng cho sự thành đạt của họ. Tội lỗi chỉ dẫn đến sự hủy diệt. Nhưng Y-sơ-ra-ên sẽ trở nên mạnh mẽ và hùng cường nếu họ sống theo những nguyên tắc của Đức Chúa Trời.”—Phỏng trích *The SDA Bible Commentary*, quyển 2, tr. 717.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Hãy thảo luận ý tưởng chúng ta vẫn chịu khổ về tội lỗi mặc dù Đức Chúa Trời đã tha thứ. Hãy cho vài thí dụ khi Đức Chúa Trời hành động để cứu con người thoát khỏi hậu quả của tội lỗi.
2. A-đô-ni-gia vẫn muốn đoạt ngôi ngay cả khi Đức Chúa Trời đã phán bảo Đa-vít rằng Sa-lô-môn sẽ kế vị. Điều này cho chúng ta biết gì về những sự nguy hiểm khi hành động theo tư dục ích kỷ?
3. Tại sao lầm lỗi vì chúng ta có lòng thương xót tốt hơn là vì muốn xét xử? Đức Chúa Trời thương xót chúng ta, vậy chúng ta có thể quá thương xót người khác chăng? Hãy giải thích câu trả lời của bạn.

SỰ KHÔN NGOAN CỦA SA-LÔ-MÔN

CÂU GỐC: “Lại nếu người đi trong đường lối ta, gìn giữ luật pháp và điều răn ta, như Đa-vít, cha người, đã đi, thì ta sẽ khiến cho người được sống lâu ngày thêm” (I Các Vua 3:14).

CHIỀU SA-BÁT

SA-LÔ-MÔN TRÊN NGÔI VUA. Bài học tuần trước chấm dứt khi Sa-lô-môn lên ngôi. Bài học tuần này bắt đầu với sự cai trị nghiêm khắc của Sa-lô-môn. Nhưng những điều xảy đến cho Y-sơ-ra-ên không giống như họ mong đợi. Đời sống cũng chẳng bao giờ như họ mơ ước. Cảm tạ Đức Chúa Trời là Ngài sẵn sàng làm việc với chúng ta dù rằng nhiều khi chúng ta có những quyết định sai lầm.

Bài học tuần này cho chúng ta thấy những lúc êm ái nhất giữa Đức Chúa Trời và loài người. Bài học này dạy nhiều về sự thông công giữa chúng ta với Đức Chúa Trời.

LỜI KHUYÊN NHỦ VÀ CẢNH CÁO CUỐI CÙNG (I Các Vua 2:1-3).

I Các vua 2:1-3 là những lời trấn chối của Đa-vít cho Sa-lô-môn. Lời khuyên của Đa-vít dựa theo sách Phục truyền Luật lệ Ký. Sách này cũng ghi lại những lời nói cuối cùng của Môi-se với dân Y-sơ-ra-ên. Đọc Phục truyền Luật lệ Ký 4:40; 6:2, 17; 7:11; 12.

Những lời hứa ơn phước được thực hiện dựa trên điều kiện vâng lời. Đọc I Các Vua 2:3, 4. Được làm con của Đa-vít không bảo đảm gì cả. Lời cảnh cáo của Đa-vít thực tế và hữu ích. Bạn có muốn được mọi ơn phước diệu kỳ Đức Chúa Trời hứa chẳng? Nếu muốn, bạn phải vâng phục Ngài. Nếu không thì sự hủy diệt chắc chắn sẽ đến. Chủ đề này sẽ được lặp đi lặp lại trong sách Các Vua và Sử ký.

Sách Tân Ước cũng dạy rằng chúng ta phải vâng phục Đức Chúa Trời nếu chúng ta muốn Ngài ban phước. Những câu sau đây nói gì về sự vâng phục Chúa?

Ma-thi-ơ 7:24-27 _____

Ma-thi-ơ 13:41, 42 _____

Cô-lô-se 3:5, 6 _____

I Phi-e-rơ 4:17 _____

I Giăng 2:4 _____

LẠI CŨNG A-ĐÔ-NI-GIA (I Các Vua 2:13-25).

Đọc I Các Vua 2:13-25. Phong tục hồi xưa là vua kế vị được thừa hưởng cung tần mỹ nữ đôi khi cả hoàng hậu. A-đô-ni-gia quyết đoạt ngôi vua bằng đường lối chính trị. Những lời của Sa-lô-môn trong I Các Vua 2:22 bày tỏ rằng vua đã biết những điều đang xảy ra.

A-đô-ni-gia cho Bát-sê-ba biết rằng nhiều người mong đợi ông lên làm vua. Kế đó ông nói rằng Sa-lô-môn làm vua là do ý muốn của Đức Chúa Trời (I Các Vua 2:15). Nhưng ý muốn của Đức Chúa Trời không ngăn cản A-đô-ni-gia đoạt ngôi vua. Điều này cho chúng ta biết gì về A-đô-ni-gia? Điều này giúp chúng ta hiểu hành động của Sa-lô-môn đối với A-đô-ni-gia thế nào?

Đức Chúa Trời ban cho chúng ta khả năng suy nghĩ cách khôn ngoan. Sự suy nghĩ khôn ngoan giúp chúng ta kiểm soát được tình cảm và tư dục. Nhưng chúng ta không luôn luôn làm chủ được tư dục và cảm xúc. A-đô-ni-gia là một thí dụ cụ thể. Ông ta có thể chết vì lý do phản loạn. Nhưng Sa-lô-môn tỏ lòng thương xót ông. Sự ham muốn quyền lực đã chế ngự sự phán đoán đúng đắn của ông.

Bạn đã thấy bao nhiêu người bị hủy diệt khi họ để tư dục chế ngự khả năng suy nghĩ khôn ngoan? Chúng ta có thể học hỏi thế nào để suy nghĩ cách khôn ngoan?

A-BIA-THA, GIÔ-ÁP, VÀ SI-MÊ-I (I Các Vua 2:26-46).

Tại sao Sa-lô-môn phải dùng hành động cương quyết để trị nước được yên ổn? Đức Chúa Trời có thể bảo đảm rằng những người này không chống đối Sa-lô-môn chẳng? Chúng ta có thể học được gì trong câu chuyện này để giữ sự quân bình giữa đức tin và hành động?

“Đa-vít biết rằng Si-mê-i sẽ gây rắc rối cho Sa-lô-môn. Si-mê-i là một người nguy hiểm. Ông ta có tính nóng giận khủng khiếp và có thể phản loạn bất cứ lúc nào. Si-mê-i sẽ không phí thì giờ tìm cách giết Sa-lô-môn.”—Phỏng trích *Spirit of Prophecy*, quyển 1, tr. 389, 390.

Những điều Si-mê-i làm là băng qua sông bắt những đày tớ về. Ông ta có đáng phải chết không? Bạn trả lời thế nào cho những người nghi ngờ Kinh Thánh khi họ đọc những câu chuyện như thế? (Đoạn trích dẫn ở trên cho chúng ta chi tiết không ghi trong Kinh Thánh. Chúng ta hiểu rõ hơn khi có thêm dữ kiện.)

CHIÊM BAO CỦA SA-LÔ-MÔN (I Các Vua 3:5-15).

Sa-lô-môn đã nói gì để bày tỏ rằng vua là người khiêm tốn và lệ thuộc nơi Đức Chúa Trời? I Các Vua 3:7-9.

Thật là khó hiểu tại sao Sa-lô-môn lại khiêm tốn và lệ thuộc như vậy. Sa-lô-môn là con yêu dấu của Đa-vít. Đa-vít là vị vua giàu có. Đa-vít không nghiêm khắc lắm với các con. Vậy mà giữa môi trường sa ngã, tham vọng, kiêu ngạo và lòng ham muốn quyền thế lại có Sa-lô-môn, người con đã được hứa kế vị và đã nhận được ngai vàng. Thật dễ dàng cho ông suy nghĩ, “Ta phải làm lớn vì ta là con yêu dấu của đại đế Đa-vít. Ta sẽ lên ngôi khi còn rất trẻ.” Lời bày tỏ của Sa-lô-môn khác biệt với lời lẽ của Nê-bu-cát-nết-sa trong Đa-ni-ên 4:30.

Hãy đọc I Các Vua 3:5. Bạn sẽ xin Đức Chúa Trời điều gì? Hãy thành thật với chính mình. Câu trả lời của bạn nói lên những điều gì là quan trọng đối với bạn? Bạn có thể được giao cho quyền thế như Sa-lô-môn chẳng?

MỘT TẤM LÒNG CẢM THÔNG (I Các Vua 3:9-15).

Sa-lô-môn được quyền lựa chọn một trong ba điều: sống lâu, giàu có, và khôn ngoan. Ông đã chọn sự khôn ngoan để “biết được sự khác biệt giữa điều lành và điều dữ.” Hằng trăm năm sau, tác giả sách Hê-bơ-rơ đã viết, “Nhưng đồ ăn đặc là để cho kẻ thành nhân, cho kẻ hay dụng tâm tư luyện tập mà phân biệt điều lành và dữ” (Hê-bơ-rơ 5:14). Khả năng phân biệt điều lành và dữ là điều chúng ta cần xin Đức Chúa Trời ban cho.

Đức Chúa Giê-su phán, “Nhưng trước hết, hãy tìm kiếm nước Đức Chúa Trời và sự công bình của Ngài, thì Ngài sẽ cho thêm các người mọi điều ấy nữa” (Ma-thi-ơ 6:33). Sa-lô-môn đã bày tỏ ông nghe theo lời khuyên này thế nào?

Sa-lô-môn biết trong thế gian luôn có điều lành và dữ. Ngày nay nhiều người đưa ý kiến riêng của họ để phân biệt điều thiện và ác.

Bạn hãy viết xuống những tư tưởng về những sự lựa chọn khác nhau mà bạn cần phân biệt đâu là điều lành và điều dữ. Điều này giúp bạn hiểu được tầm quan trọng của sự khôn ngoan đó thế nào?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: Đọc *Prophets and Kings*, đoạn 1-5, tr. 25-86.

“Sa-lô-môn có thể là một người giàu có nhất, khôn ngoan nhất và vĩ đại nhất khi ông nói, ‘tôi chỉ là một đứa trẻ nhỏ chẳng biết phải ra vào làm sao’ (I Các Vua 3:7).

“Những người có chức vụ quan trọng nên học hỏi lời cầu nguyện của Sa-lô-môn. Khi người ta có địa vị quan trọng thì họ sẽ nhận lãnh trách nhiệm nhiều hơn. Họ cũng có ảnh hưởng nhiều hơn đến dân chúng. Vì lý do này, họ cần trông cậy vào Chúa nhiều hơn nữa. Họ cũng cần luôn nhớ rằng những người lãnh đạo phải cai trị dân chúng một cách khôn ngoan và thận trọng. Đó là lý do tại sao những nhà lãnh đạo nên học hỏi nơi Đức Chúa Trời. Chức vụ không tạo cho những người lãnh đạo có bản tính thánh khiết. Khi người lãnh đạo làm vinh danh Đức Chúa Trời và vâng phục mệnh lệnh Ngài thì Ngài có thể làm cho họ lớn mạnh. . . . Đức Chúa Trời có thể khiến những nhà lãnh đạo trở nên khiêm tốn khi họ vâng phục mệnh lệnh Ngài. Họ sẽ không bao giờ cai trị hoặc điều hành để tìm sự vinh hiển cho mình khi họ biết vâng phục Đức Chúa Trời. Con người phải nhận lãnh trách nhiệm. Nhưng thay vì gắng sức làm việc cho quyền thế và kiểm soát, những nhà lãnh đạo chân thật sẽ cầu xin để có một tấm lòng thông cảm với khả năng nhận ra sự khác biệt giữa điều lành và điều dữ.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 30, 31.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. I Các Vua 3:16-28 nói gì về sự giới hạn quyền đoán xét cá nhân? Luật gì có thể giải quyết nan đề của Sa-lô-môn? I Các Vua 3:28. Có “sự khôn ngoan của Đức Chúa Trời” nghĩa là gì về sự phán xét? Có những câu chuyện nào khác trong Kinh Thánh bày tỏ cùng tư tưởng về sự đoán xét?
2. Trong Dostoevsky’s *Crime and Punishment*, Sofia trở thành một cô gái điếm để nuôi hai đứa em sắp chết đói. Hãy thảo luận ý nghĩa về điều lành và dữ. Những lý do nào một người có thể chỉ trích sự làm điếm (hoặc những điều xấu khác) nếu không có Đức Chúa Trời để thiết lập luật pháp công bình, không bao giờ thay đổi? Loại quyền thế nào có thể đặt giới hạn đạo đức trên những linh hồn tự do? Cuối cùng Cơ Đốc nhân quyết định thế nào về điều lành và dữ?

SỰ DẤY LÊN VÀ SỰ ĐỔ CỦA VƯƠNG QUỐC SA-LÔ-MÔN

CÂU GỐC: “Nhưng quả thật rằng Đức Chúa Trời ngự trên đất này chẳng? Kia, trời, dầu đến đổi trời của các tầng trời chẳng có thể chứa Ngài được thay, phương chi cái đền này tôi đã cất?” (I Các Vua 8:27).

CHIỀU SA-BÁT

NHIỀU NGƯỜI NỮ DÂN NGOẠI. “Sa-lô-môn kính mến Đức Giê-hô-va” (I Các Vua 3:3). “Vua Sa-lô-môn lại còn thương nhiều người nữ của dân ngoại” (I Các Vua 11:1). Sa-lô-môn đã sa ngã từ sự kính mến Đức Chúa Trời đến sự thương mến “nhiều người nữ của dân ngoại.” Giữa Các Vua đoạn 3 và đoạn 11, chúng ta biết được toàn thể câu chuyện của bài học tuần này. Câu chuyện này dạy chúng ta những bài học quý giá.

THỜI KỲ VÀNG SON (I Các Vua 4)

“Kinh Thánh phác họa thời kỳ trị vì của Sa-lô-môn là một trong những thời kỳ huy hoàng nhất trong lịch sử. Dân Y-sơ-ra-ên hưởng sự giàu có và an ninh mà trước đây và sau này không bao giờ có nữa. Sự cai trị của Sa-lô-môn mở đường cho phương cách hòa bình và phát triển”—Phỏng trích John Bright, *A History of Israel* (Philadelphia: Westminster Press, 1981), tr. 217.

Y-sơ-ra-ên dường như được hưởng những ơn phước của Đức Chúa Trời đã hứa ban cho họ. Những ơn phước này sẽ tiếp tục nếu họ vâng lời Ngài.

Hãy so sánh những ơn phước mà Đức Chúa Trời đã hứa ban cho Y-sơ-ra-ên nếu họ vâng phục Ngài với những kinh nghiệm họ đã có trong thời Sa-lô-môn.

Lời Hứa (Phục truyền 28:1-14)

Kết Quả (I Các Vua 4)

-----	-----
-----	-----
-----	-----

Đức Chúa Trời ban phước cho dân Y-sơ-ra-ên bởi vì họ tuân giữ luật lệ Ngài. Do kết quả của những ơn phước này họ mới lôi kéo được phần còn lại của thế gian.

Hội thánh ngày nay thu hút sự chú ý của thế giới cách nào? Đọc I Phi-e-rơ 2:9. Tôi đang sống cách nào để người khác muốn biết thêm về niềm tin của tôi?

ĐỀN THỜ CỦA SA-LÔ-MÔN (I Các Vua 5-6).

Đức Chúa Trời hứa giáo dục dân Y-sơ-ra-ên để họ dạy dỗ thế gian về chương trình cứu chuộc của Ngài. Đó là lý do tại sao nghi lễ trong đền thờ là một phần quan trọng của sự thờ phượng. Nghi lễ trong đền thờ dạy về chương trình cứu chuộc.

Đọc I Các Vua đoạn 5 và 6. Hãy suy nghĩ về biết bao thì giờ, tiền bạc được dùng để xây cất một đền thờ nguy nga như vậy. Sa-lô-môn đã được Đức Chúa Trời ban ơn trong công việc xây cất này. Nhưng có thể có người tranh luận rằng rất nhiều thì giờ và tiền bạc có thể dùng để làm những việc tốt hơn chẳng? Tại sao một đền thờ nguy nga lại rất quan trọng?

Nghi lễ trong đền thờ chỉ về Đức Chúa Giê-su và chức vụ của Ngài ở trên trời (Hê-bơ-rơ 8:1-5). Việc dân sự học hỏi về sự cứu rỗi qua các nghi lễ nơi đền thờ là điều quan trọng.

Chúng ta nên giống như vua Sa-lô-môn khi người bày tỏ, “VẬY, tôi tính cất một cái đền cho danh Giê-hô-va Đức Chúa Trời tôi” (I Các Vua 5:5). Chúng ta có thể xây một đền thờ cho danh Đức Giê-hô-va thế nào? I Phi-e-rơ 2:5; I Cô-rinh-tô 6:19; Rô-ma 12:1.

Đền thờ của vua Sa-lô-môn thật vinh hiển. Nhưng dân sự lại quá chú trọng vào nghi lễ nên họ không hiểu những lễ thật quan trọng tiêu biểu bởi các nghi lễ này. Chúng ta bị nguy hiểm thế nào khi quá chú tâm vào nghi lễ và giáo lý mà không hiểu sứ điệp thật qua những nghi lễ?

SỰ DÂNG HIẾN ĐỀN THỜ (I Các Vua 8:22-66; II Sử ký 1:6-12).

Khi đọc I Các Vua 8:22-53, bạn hãy đếm xem bao nhiêu lần Sa-lô-môn cầu xin sự tha thứ. Dân sự Đức Chúa Trời cần sự tha thứ trong mọi thời đại (I Giăng 1:8-10).

Sa-lô-môn nhắc đến một vài điều mà dân sự có thể làm là cố mà họ cần sự tha thứ. Những điều này là gì? Hãy so sánh những điều này với Phục truyền Luật lệ Ký 28 là đoạn Đức Chúa Trời cảnh cáo dân Y-sơ-ra-ên về hậu quả tội lỗi của họ. Đền thánh liên quan đến sự tha thứ thế nào?

Đức Chúa Trời muốn sửa soạn dân Y-sơ-ra-ên trở thành những chứng nhân cho Ngài (Ê-sai 43:12). Y-sơ-ra-ên sẽ là trung tâm truyền bá tin lành cho thế gian. Đền thờ sẽ là trung tâm của sự truyền bá này.

Y-sơ-ra-ên là dân sự của Đức Chúa Trời. Y-sơ-ra-ên quy tụ ở một nơi. Nhưng ngày nay dân sự Chúa không tập trung ở một nơi nữa. Không có một tòa nhà nào trên đất là trung tâm của đời sống tín kính. Vậy, trung tâm đời sống tín kính là gì? Bằng những cách nào trung tâm này tốt hơn đền thờ của Y-sơ-ra-ên? Hê-bơ-rơ 9:11-15.

SA-LÔ-MÔN SA NGÃ: PHẦN 1 (I Các Vua 11:1-13).

Đức Chúa Trời đã ban cho Sa-lô-môn rất nhiều. Thật khó cho chúng ta hiểu được tại sao Sa-lô-môn đã phạm tội nhiều như vậy. Hãy chú ý những bước Sa-lô-môn sa ngã:

1. Sa-lô-môn cưới những người vợ ông không nên cưới (I Các Vua 11:1, 2).
2. Những hoàng hậu này dụ vua đi theo các thần khác (I Các Vua 11:4).
3. Sa-lô-môn đi theo “thần của dân Am-môn” (I Các Vua 11:5).
4. Sa-lô-môn xây cất nơi thờ những tà thần này (I Các Vua 11:7, 8).

Đọc Phục truyền Luật lệ Ký 17:15-20 để biết những luật lệ cho một vị vua. Những luật nào Sa-lô-môn đã phạm? I Các Vua 10:26-29; 11:1-4; Prophets and Kings, tr. 56.

Đọc I Các Vua 11:9, 10; 3:5-15; và 9:1-9. Mỗi khi Đức Chúa Trời hứa ban những ơn phước lớn lao, Ngài mong muốn Sa-lô-môn luôn vâng giữ.

Tại sao Đức Chúa Trời không ngăn cản Sa-lô-môn phạm tội? Có lẽ Đức Chúa Trời đã cảnh cáo Sa-lô-môn đủ rồi trong hai lần Ngài đến cùng vua. Câu chuyện này dạy chúng ta gì về sự tự do Chúa ban cho chúng ta?

SA-LÔ-MÔN SA NGÃ: PHẦN 2.

Thật không khó khi nhận xét sự sa ngã của Sa-lô-môn. Hãy coi quyền thế và sự giàu có của người. Sự giàu có và quyền thế khiến người ta dễ phạm tội. Sự ngắm xem Thập tự giá bảo vệ một người thế nào khỏi sự qui vinh hiển cho mình mà Sa-lô-môn đã vấp phạm?

Kinh Thánh không chống lại những điều thuộc về vật chất. Đức Chúa Trời tạo nên thế gian. Ngài tạo ra những vật chất. Những điều Ngài tạo nên là “tốt lành” (Sáng thế Ký 1). Ngài tạo nên chúng ta để vui hưởng mọi điều Ngài đã tạo dựng.

Hãy cho một vài thí dụ mà chúng ta có thể học biết về Đức Chúa Trời và tình yêu của Ngài qua tạo vật.

Một vài người trong chúng ta có thể giàu có như Sa-lô-môn. Nhưng tất cả chúng ta đều phải học làm thế nào để vui hưởng mọi vật mà qui vinh hiển về Đức Chúa Trời. Chúng ta học được gì từ Sa-lô-môn để giúp chúng ta không rơi vào bẫy đã hủy hoại đời ông?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: Đọc *Prophets and Kings*, tr. 25-98, để biết thêm về sự hưng thịnh và sa ngã của Sa-lô-môn.

“Từ một trong những vị vua lớn mạnh nhất, Sa-lô-môn trở thành một người đi tìm khoái lạc. Trước đây ông có một bản tính mạnh mẽ, về sau trở nên yếu đuối. Những nghi ngờ về Đức Chúa Trời đã hủy hoại đức tin của ông. Sự nghi ngờ hủy hoại hạnh phúc, làm yếu các nguyên tắc và hạ thấp giá trị của ông. Khi mới trị vì, Sa-lô-môn khôn ngoan và mạnh mẽ, nhưng sau đó trở nên chuyên chế. Đáng thương thay cho bản tính của con người! Đức Chúa Trời chỉ làm được rất ít cho những người quên nương tựa nơi Ngài.

“Y-sơ-ra-ên tiếp tục suy thoái phần thuộc linh trong những năm dài tái phạm. Làm sao dân Y-sơ-ra-ên có thể thánh thiện được khi vua họ đã liên kết với Sa-tan và với những tay sai của hắn? Qua những khoái lạc thế gian, Sa-tan tạo cho dân Y-sơ-ra-ên bối rối không biết được đâu là sự thờ phượng thật và giả. Sự buôn bán với các quốc gia khác khiến họ gần gũi với những kẻ không kính mến Đức Chúa Trời. Vì vậy, dân Y-sơ-ra-ên yêu mến Chúa càng ngày càng ít. Ý thức bén nhạy về bản tính thánh khiết và cao cả của Đức Chúa Trời đã biến mất. Từ chối vâng phục Chúa, dân sự trở nên trung thành với Sa-tan, kẻ thù của sự công bình.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 58, 59.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Một người lãnh đạo xấu có thể hủy hoại tình trạng thuộc linh của toàn thể dân chúng thế nào? Một nhà lãnh đạo xấu của một hội thánh có thể hủy hoại hội thánh đó thế nào?
2. Lời trích trên đây nói rằng, “Những nghi ngờ về Đức Chúa Trời đã hủy hoại đức tin của Sa-lô-môn nơi Chúa.” Qui tắc nào đã xảy ra ở đây? Nguyên nhân nào khiến Sa-lô-môn sa ngã đến nỗi không tin Đức Chúa Trời có thật? Đọc Ê-sai 59:2. Hội thánh địa phương có thể rơi vào tình trạng thế nào khi họ nghi ngờ về sự hiện hữu của Đức Chúa Trời?
3. Bạn hãy đọc sách Truyền đạo càng nhiều càng tốt. Xin nhớ rằng Sa-lô-môn viết sách này sau khi người đã ăn năn. Sa-lô-môn nói gì trong sách Truyền đạo chứng tỏ người đã học thuộc bài?
4. I Các Vua 11:3 bày tỏ điều gì có thể xảy ra khi một người mất sự tự chủ? Sa-lô-môn đã rơi vào tình trạng này thế nào?

SỰ PHÂN CHIA DÂN SỰ CHÚA

CÂU GỐC: “Khi cả Y-sơ-ra-ên thấy vua (Giê-rô-bô-am) không khứng nghe lời họ, bèn đáp cùng người rằng: Chúng ta có phần gì cùng Đa-vít? Chúng ta chẳng có cơ nghiệp chi với con trai Y-sai. Hỡi Y-sơ-ra-ên! hãy trở về trại mình đi. Ở Đa-vít! từ rày người khá coi chừng nhà của người. Như vậy Y-sơ-ra-ên đều rút về các trại của họ” (I Các Vua 12:16).

CHIỀU SA-BÁT

SỰ PHÂN CHIA. “Vương quốc của Sa-lô-môn bị phân chia sau khi vua băng hà: Giu-đa ở phía nam, Y-sơ-ra-ên ở phía bắc. Một vương quốc hiệp một và vững mạnh nay phân chia làm hai vì cơ những nan đề trong thời Sa-lô-môn. Những nghi lễ triều đình lộng lẫy, những pháo đài mạnh mẽ, quân đội hùng mạnh, và những kế hoạch thương mại lớn lao với các nước không thể che đậy được sự kiện rằng sau khi Sa-lô-môn băng hà vào năm 931 T.C., vương quốc ông đã bị phân chia trầm trọng.”—Phỏng trích Siegfried H. Horn, “The Divided Monarchy: The Kingdoms of Judah and Israel,” *Ancient Israel*, Hershel Shanks, editor (Washington, D.C.: Biblical Archaeological Society, 1988), chương 5, tr. 109.

SỰ PHÂN CHIA VƯƠNG QUỐC (I Các Vua 11:26-39).

Đọc I Các Vua 11:33. Hãy lưu ý ba tà thần mà Y-sơ-ra-ên thờ phượng. Dân sự Đức Chúa Trời đã biết về những tà thần này thế nào?

Dân sự Đức Chúa Trời biết về những tà thần này từ các nước láng giềng. Đây là một bằng chứng cho biết văn hóa có thể ảnh hưởng và hủy hoại tôn giáo thật.

Thật không khó mà tưởng tượng những lý luận người ta dùng để đưa các tà thần vào sự thờ phượng của người Hê-bơ-rơ: *Chúng ta cần phải cải tiến. Chúng ta cần giữ theo thời. Chúng ta cần tiến triển trong đức tin. Thời gian đã thay đổi. Chúng ta không nên quá bảo thủ. Điều gì khiến chúng ta nghĩ rằng tôn giáo mình tốt hơn tôn giáo của người khác. Chúng ta nên cố gắng lại gần những người này càng nhiều càng tốt để chúng ta có thể ảnh hưởng tới họ.*

Bạn sẽ trả lời thế nào về một vài lý luận nêu trên, đặc biệt những lý luận có phần đúng?

Đức Chúa Trời phán rằng dân sự đã từ bỏ Ngài (I Các Vua 11:33). Nhưng dường như dân sự không công khai phủ nhận Ngài. Đúng hơn, họ chấp nhận một vài phần của tà giáo và đem những điều này vào sự thờ phượng Đức Chúa Trời chân thật. Nhưng Đức Chúa Trời vẫn nói rằng họ đã từ bỏ Ngài. Chúng ta đã có tội khi rời bỏ Ngài thế nào?

SỰ PHẢN NGHỊCH CHỐNG LẠI RÔ-BÔ-AM (I Các Vua 12:1-24; 2 Sử ký 10).

Rô-bô-am đến Si-chem để được làm vua. Cuộc hành trình có mục đích chính trị để được sự hỗ trợ của các chi phái Y-sơ-ra-ên phía bắc. Rô-bô-am không được sự giúp đỡ của các chi phái này.

Dân sự phản nản về điều gì? Rô-bô-am trả lời thế nào? I Các Vua 12:2-15.

I Các Vua 12:15 rất hay. Đức Chúa Trời đã phán bảo A-hi-gia rằng vương quốc sẽ bị phân chia vì cơ Rô-bô-am kiêu ngạo và ít kiến thức về chính trị.

Đức Chúa Trời có làm cho Rô-bô-am cứng lòng và kiêu ngạo để hoàn thành mục đích của Ngài không? (Xuất Ê-díp-tô Ký 14:4; Ma-thi-ơ 26:24.) Hoặc Đức Chúa Trời đã xử dụng những hành động của Rô-bô-am để hoàn thành mục đích của Ngài? Xin giải thích.

Sau khi vương quốc bị phân chia, Rô-bô-am nỗ lực đào tạo một đạo binh và gây chiến với miền bắc. Nhưng Đức Chúa Trời đã ngăn cản và Rô-bô-am vâng lời Ngài. Hơn nữa, câu “vì sự này bởi ta mà xảy đến” (I Các Vua 12:24) bày tỏ rằng Đức Chúa Trời đã có kế hoạch phân chia vương quốc. Đó là vì cơ tội lỗi của Sa-lô-môn và dân sự.

Tuyển dân của Chúa đã sa ngã rất nhanh. Rô-bô-am sẵn sàng chiến đấu với dân mình để đạt mục tiêu chính trị. Bài học gì chúng ta học được từ dân Y-sơ-ra-ên về việc tội lỗi mau chóng hủy diệt đức tin và che mắt chúng ta không thấy tình trạng thật của mình?

GIÊ-RÔ-BÔ-AM Ở PHƯƠNG BẮC (I Các Vua 12:26-33).

Giê-rô-bô-am đã giữ dân sự trung tín thế nào? I Các Vua 12:26-33.

Tại sao Đức Chúa Trời không cho phép làm tượng chạm và các hình tượng khác? (Xuất Ê-díp-tô Ký 20:4; I Các Vua 21:26; Giê-rê-mi 10:3-5; Ê-xê-chi-ên 14:3-5).

Trí óc con người thường không phân biệt vĩnh viễn giữa hình tượng tạo ra và Đức Chúa Trời chân thật mà mắt không thể thấy. Không quan trọng gì đối với loài người nếu hình tượng là một vật chạm, hay tượng của một vị thánh, hoặc một cái bùa may mắn đeo quanh cổ. Nếu hình tượng là “tôn giáo” thì hình tượng tự nó trở thành một “thần” rồi.

Hãy nghiên cứu những câu sau đây để biết rằng Giê-rô-bô-am cẩn thận phát triển kế hoạch để tạo nên sai lầm về mọi chi tiết trong hệ thống thờ phượng của Y-sơ-ra-ên.

Hệ Thống

<u>Thờ Phượng</u>	<u>Của Chúa</u>	<u>Của Giê-rô-bô-am</u>
Đền thờ	Phục truyền 12:4, 5	I Các Vua 12:28-30
Hình tượng	Xuất Ê-díp-tô 20:4	I Các Vua 12:28
Thầy tế lễ	Dân số Ký 3:9-12	I Các Vua 12:31
Lễ bái hằng năm	Lê-vi Ký 16:29-31	I Các Vua 12:32

Những sự giả mạo khác nào của Sa-tan mà bạn có thể thấy được? Có sự giả mạo của Sa-tan đã ảnh hưởng tới đời sống cá nhân và hội thánh không?

QUỐC GIA BỊ PHÂN CHIA (I Các Vua 14).

Hãy đọc I Các Vua 14:1-20. Qua tiên tri A-hi-gia, Đức Chúa Trời bày tỏ cho Giê-rô-bô-am biết rằng người sẽ làm vua Y-sơ-ra-ên (I Các Vua 11:29-33; 14:2). Cũng qua A-hi-gia, Chúa cho biết Ngài sẽ lấy lại vương quốc của người.

Những lý do nào khiến nhà Giê-rô-bô-am bị trừng phạt kinh khủng như vậy? I Các Vua 14:7-11.

Dưới thời Rô-bô-am, dân Giu-đa đã làm những điều tội tệ hơn cha ông họ (I Các Vua 14:22). Họ đã phạm những tội nặng khủng khiếp của những quốc gia chung quanh. Những tội lỗi này chính là nguyên nhân để Đức Chúa Trời đuổi họ ra khỏi đất mà Ngài đã ban cho họ lúc ban đầu.

Hãy liệt kê những tội lỗi của các nước khác mà Đức Chúa Trời đã cảnh cáo Y-sơ-ra-ên và Giu-đa. Phục truyền Luật lệ Ký 18:9-13.

Tại sao một nước được ưu đãi đã sụp đổ mau chóng như vậy? Điều gì khiến chúng ta nghĩ rằng mình không yếu đuối đối với những tội lỗi kinh khủng hiện nay?

VƯƠNG QUỐC BỊ PHÂN CHIA (I Các Vua 12:16).

Khi một người đã đọc về những lời hứa và ơn phước Đức Chúa Trời ban cho Y-sơ-ra-ên thì không có gì bày tỏ rằng đất nước sẽ bị phân chia ra làm hai nhóm tranh cãi nhau. Sự phân chia xảy ra là hậu quả của tội lỗi dân sự. Y-sơ-ra-ên hiệp một và vững mạnh dưới thời Sa-lô-môn. Bị phân chia, Y-sơ-ra-ên trở nên hai lực lượng rất yếu ớt, tranh chiến với nhau (I Các Vua 12:24) và với kẻ thù.

Y-sơ-ra-ên nên hiệp nhất để truyền bá lẽ thật cho một thế giới thờ hình tượng. Nhưng tuyền dân của Đức Chúa Trời đã quá yếu do sự tranh cãi lẫn nhau khiến kẻ thù dễ dàng gây chiến. Dân Y-sơ-ra-ên không còn được bảo vệ để chống lại kẻ thù khi họ bắt đầu thờ hình tượng.

Cũng như Y-sơ-ra-ên, Đức Chúa Trời đã kêu gọi chúng ta để rao truyền sứ điệp mà không ai rao truyền. Ngày nay, trong hội thánh bạn có thể thấy tình trạng gần giống như Y-sơ-ra-ên không? Có vài vấn đề gì khiến thuộc viên tranh cãi nhau? Những tranh cãi này đã làm yếu đi sự làm chứng của bạn đối với cộng đồng thế nào? Bạn đã học được gì từ lỗi lầm của Rô-bô-am vì không lắng nghe dân sự?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: Sự phán xét của Đức Chúa Trời về Rô-bô-am đã đưa ra câu hỏi về sự dấy lên và sụp đổ của các nước và sự nối tiếp của lịch sử. “Sức mạnh của các quốc gia và con người không còn tìm được trong những thời cơ hoặc lực lượng dường như làm cho các nước và người ta mạnh mẽ. Sức mạnh của họ không còn thấy trong sự lớn lao phô trương. Sức mạnh của họ được đánh giá bằng sự trung tín trong khi thực hiện mục đích của Đức Chúa Trời.”—Phỏng trích *Education*, tr. 175. Cũng nên đọc *Education*, chương “History and Prophecy,” tr. 173-184.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Hãy thảo luận với lớp của bạn câu trong *The SDA Bible Commentary*, “Những tài năng của Giê-rô-bô-am như một nhà lãnh đạo thiên bẩm sẽ giúp ông làm nhiều điều tốt cho Chúa. Nếu không, ông sẽ làm nhiều điều xấu.”—Phỏng trích quyển 2, tr. 786:28, “Man of valour.” Câu này cho chúng ta biết gì về lời tiên tri có điều kiện và điều kiện trong đời sống chúng ta? Những lời hứa nào của Đức Chúa Trời ban cho chúng ta phụ thuộc vào điều kiện vâng lời?
2. Tục ngữ có câu rằng những người già chỉ là những người có nhiều thì giờ hơn những người trẻ để làm những kẻ ngu xuẩn. Bài học tuần này giúp chúng ta hiểu câu tục ngữ này thế nào?
3. Erasmus viết rằng nếu không ai có khả năng vâng phục thì tất cả những cảnh cáo và lời hứa trong Kinh Thánh là vô ích. Hãy so sánh lời nói của Erasmus với trường hợp Y-sơ-ra-ên, Giê-rô-bô-am, và Rô-bô-am không vâng phục Đức Chúa Trời. Tại sao bạn đồng ý hoặc không đồng ý với Erasmus. Điều ông nói liên quan thế nào với trách nhiệm của dân Y-sơ-ra-ên làm chứng cho thế gian về Đức Chúa Trời?

SỰ HÙNG THỊNH CỦA NHÀ A-SA

CÂU GỐC: “Hỡi A-sa, cả Giu-đa và Bên-gia-min, hãy nghe lời ta: Các người theo Đức Giê-hô-va chừng nào, thì Đức Giê-hô-va ở với các người chừng nấy; nếu các người tìm Ngài, ắt sẽ gặp Ngài được; nếu các người lia bỏ Ngài, thì Ngài sẽ lia bỏ các người” (II Sử ký 15:2).

CHIỀU SA-BÁT

A-SA, VỊ VUA TỐT. Trước hết Rô-bô-am trị vì. Kế đến A-bi-giam. Những nhà lãnh đạo xấu không phải chỉ là nan đề ngày nay.

A-sa trị kế vị A-bi-giam. A-sa là một vị vua tốt. Ở Giu-đa, tình trạng tôn giáo cần sự giúp đỡ của A-sa. A-sa đã giúp Giu-đa trở nên tốt hơn.

Bài học tuần này nói về sự trị vì của A-sa. Chúng ta sẽ thấy A-sa thay đổi thế nào. A-sa trừ bỏ sự thờ hình tượng và tu bổ sự thờ phượng Đức Chúa Trời. Những người lãnh đạo tốt trong hội thánh nên bắt chước A-sa.

“NHƯ THỂ . . . ĐA-VÍT, TỔ PHỤ NGƯỜI” – PHẦN 1 (I Các Vua 15:1-8; II Sử ký 13).

A-bi-giam trị vì sau khi vua cha Rô-bô-am băng hà. A-bi-giam không tốt hơn Rô-bô-am. I Các Vua 15:3 còn nói rằng A-bi-giam đã không trung tín với Chúa, “như thể lòng Đa-vít tổ phụ người.” Đọc thêm I Các Vua 15:5.

Trong hàng trăm năm, các học viên Kinh Thánh đã có nan đề với I Các Vua 15:5 và những câu khác bày tỏ Đức Chúa Trời cảm nhận về Đa-vít thế nào (I Các Vua 11:4; II Sử ký 34:2). Nhưng Đa-vít đã phạm nhiều tội, không chỉ với U-ri. Thế thì tại sao Đức Chúa Trời có thể coi Đa-vít như “trọn vẹn”? Những câu Kinh Thánh sau đây giúp chúng ta hiểu thế nào?

I Sa-mu-ên 16:7 _____

I Các Vua 8:61 _____

I Sử ký 12:38 _____

II Sử ký 16:9 _____

Thi thiên 101:2 _____

A-bi-giam đã làm những điều tội lỗi vì cơ trong lòng không hòa thuận với Đức Chúa Trời. Bởi việc làm sẽ bày tỏ thái độ chúng ta đối với Đức Chúa Trời. Tất nhiên cả những người có lòng tốt cũng có thể phạm tội. Nhưng nếu lòng người nào ngay thẳng với Chúa thì tội lỗi sẽ không được kể đối với người đó. Lòng hòa thuận với Chúa là lòng đã ăn năn. Đó là lòng biết xưng tội và mong muốn chiến thắng, sự thương xót và ân điển để vâng phục.

Tại sao khi lòng chúng ta trọn vẹn với Đức Chúa Trời thì việc làm chúng ta sẽ trọn vẹn?

_____

“NHƯ THỂ . . . ĐA-VÍT, TỔ PHỤ NGƯỜI” – PHẦN 2 (I Các Vua 15:3).

Ở thế kỷ 17, sự hiểu biết dựa vào khoa học, lý luận và những điều bạn có thể nghiên cứu, học hỏi từ thiên nhiên.

Pierre Bayle thuộc phái Huguenot của Pháp đã cố gắng chặn đứng thái độ về kiến thức này bằng cách chỉ cho thấy những giới hạn của lý luận. Ông nói vua Đa-vít là một tên nói dối, ngoại tình, sát nhân và gian lận. Nhưng Bayle cũng nói về điều Đức Chúa Trời phán về Đa-vít. Hãy đọc Công vụ các Sứ đồ 13:11. Bayle nói rằng lý luận của con người nghi ngờ là tại sao Đức Chúa Trời lại ưa thích một tội nhân như Đa-vít. Ông nói ân điển của Đức Chúa Trời khiến Ngài yêu mến Đa-vít. Vì vậy, ân điển của Đức Chúa Trời vượt quá lý luận của con người.

Là Cơ Đốc nhân, chúng ta đồng ý với Bayle. Thái độ của ông bày tỏ ân điển Đức Chúa Trời vượt quá sự hiểu biết của con người. Nhưng một điều lớn lao nhất trong lịch sử nhân loại là sự chết của Đức Chúa Giê-su trên thập tự giá. Sự chết của Chúa vượt quá lý luận của con người. Không lạ gì khi nghe Phao-lô bày tỏ “lẽ mầu nhiệm của đạo Tin Lành” (Ê-phê-sô 6:19). Không gì mầu nhiệm hơn là thế nào Đức Chúa Trời có thể chấp nhận những kẻ nói dối, ngoại tình, sát nhân, và gian lận như Đa-vít, hay là như chúng ta.

Những câu Kinh Thánh sau đây giúp chúng ta hiểu giới hạn sự hiểu biết con người thế nào? Ê-sai 55:8, 9; I Cô-rinh-tô 1:20-27; II Cô-rinh-tô 5:19; Ê-phê-sô 1:6-9; và Phi-líp 2:5-8.

_____

_____

_____

_____

A-SA TẠI GIÊ-RU-SA-LEM (II Sử ký 14; 15).

Sau thời gian trị vì ngắn ngủi và buồn thảm của A-bi-giam ở Giu-đa (913-911 T. C.), A-sa, con trai người lên ngôi. A-sa trị vì 41 năm tại Giê-ru-sa-lem (I Các Vua 15:10). Đó là thời kỳ phục hưng và cải cách.

Hãy so sánh I Các Vua 3:14; 9:4-6 và 11:38 với II Sử ký 15:1, 2. Tất cả những câu này bày tỏ một điều giống nhau thế nào?

Đọc II Sử ký 15:3-7. Thường thường chúng ta chuốc lấy sự rắc rối vào mình vì cố không vâng phục Đức Chúa Trời. Sau đó, chúng ta tìm kiếm Chúa. Khi chúng ta tìm kiếm Chúa trong đức tin và sự ăn năn, Ngài sẽ không bao giờ xây bỏ chúng ta. Nhưng thật tốt hơn cho tất cả chúng ta, hội thánh cũng như cá nhân, trung tín ngay từ buổi ban đầu, thì chúng ta sẽ tránh được những đau khổ mà chúng ta phải tiếp tục chịu đựng.

Đức Chúa Trời phán rằng nếu bạn lìa bỏ Ngài thì “Ngài sẽ lìa bỏ bạn.” Bạn hiểu câu này có nghĩa thế nào khi Đức Chúa Trời lìa bỏ một người?

SỰ CẢI CÁCH CỦA A-SA (I Các Vua 15:9-15; II Sử ký 15:8-17).

Lịch sử của A-sa khó mà theo dõi. Vì khi lên ngôi ông còn quá trẻ. Điều này có thể là nguyên nhân ông tiếp tục chịu ảnh hưởng của Ma-a-ca, bà thái hậu.

Tại Giu-đa, A-sa khởi sự phong trào trở lại thờ phượng Đức Giê-hô-va. A-sa chấm dứt việc làm của nam mãi dâm. Người đẹp bỏ tất cả sự thờ hình tượng trong nước (I Các Vua 15:12). Người cách chức thân mẫu (hoặc bà ngoại) khỏi chức vị hoàng hậu vì bà có nhiều sự thực hành sai lầm (I Các Vua 15:13). Người dựng lại bàn thờ của Đức Giê-hô-va (II Sử ký 15:8).

Nhưng mọi điều A-sa làm đều trở nên vô nghĩa nếu lòng dân chúng không hòa thuận với Chúa. Đó là lý do tại sao A-sa làm điều quan trọng nhất.

Đọc II Sử ký 15:9-15. Điều nào quan trọng nhất mà A-sa đã làm? Hãy chú ý có bao nhiêu lần những câu Kinh Thánh này nói về tấm lòng của dân sự. Tại sao mọi cải cách đều thất bại nếu lòng dân sự không hòa thuận với Đức Chúa Trời?

LỖI LÂM CỦA A-SA (II SỬ KÝ 16).

A-sa trung tín với Đức Chúa Trời, nhưng người có một vài yếu điểm khiến Sa-tan lợi dụng. Trong II SỬ KÝ 16, Ba-ê-sa, vua Y-sơ-ra-ên, xâm lấn Giu-đa. A-sa đã ký một giao ước với vua ngoại giáo, Bên-ha-đát nước Sy-ri. Trong trận chiến trước đây, A-sa đã đặt lòng tin cậy nơi Đức Giê-hô-va (II SỬ KÝ 14:9-13). Nhưng lần này thì không. Tiên tri Ha-na-ni khiển trách A-sa đã thiếu lòng tin nơi Chúa (II SỬ KÝ 16:7, 8). Thay vì khiêm tốn chấp nhận lời trách của Ha-na-ni, A-sa đã hành động cùng một cách như vua cha đã làm.

A-sa đã làm gì khi tiên tri Ha-na-ni khiển trách người? II SỬ KÝ 16:10. Điều gì khác xảy ra vì cách cư xử dại dột của A-sa? II SỬ KÝ 16:9.

II SỬ KÝ 16:9 nhắc nhở thế nào Đức Chúa Trời gọi A-sa là trung tín, ngay cả khi A-sa yếu đức tin, “*Trong việc này vua có cư xử cách dại dột.*” Lần này A-sa đã hành động dại dột. Nhưng Đức Chúa Trời vẫn coi A-sa trung tín đối với Ngài vì trong cuộc đời còn lại, người đã vâng phục Chúa.

Chúng ta đã học được gì về cuộc đời của A-sa để giúp chúng ta trở thành những Cơ Đốc nhân tốt hơn?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: Sau đây là sự mô tả về hai cách của A-sa:

1. “Đức tin của A-sa bị thử thách khi ‘Sê-rách, người Ê-thi-ô-bi. . . xâm chiếm vương quốc. . . A-sa không đặt lòng tin vào ‘các thành đã được bảo vệ trong xứ Giu-đa’ . . . Người không trông cậy vào binh lính hùng mạnh đã được huấn luyện kỹ càng. . . Người đặt toàn bộ lực lượng vào chiến tuyến. Rồi người cầu cứu sự trợ giúp của Đức Chúa Trời.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 110, 111.

2. A-sa “nổi giận với đấng tiên tri [Ha-na-ni] và cầm tù người. Cũng trong thời gian ấy, A-sa đối xử ác với một vài dân sự. . . Trong năm thứ 39 đời A-sa trị vì, A-sa đã không đi được vì chứng đau chân nặng; người không tìm cầu sự giúp đỡ nơi Đức Chúa Trời mà tin vào các bác sĩ” (II SỬ KÝ 16:10, 12).

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Hãy thảo luận trong lớp về (1) và (2) ở trên. Làm thế nào A-sa có thể hướng dẫn sự phục hưng rồi lại nổi giận khi bị tiên tri khiển trách?
2. A-sa đã sắp đặt một cuộc cải cách lớn nhất trong lịch sử Giu-đa. Một trong những yếu điểm khiến cuộc cải cách thất bại là gì?
3. Sự cải cách của A-sa không cứu được bà thái hậu khỏi sự truất phế. Bạn so sánh sự việc này với luật pháp dạy hiếu kính cha mẹ thế nào? (Xuất Ê-díp-tô Ký 20:12).
4. II SỬ KÝ 15:12, 13 giúp chúng ta hiểu tự do tôn giáo thế nào? Hoặc không công bằng khi dùng thí dụ về Y-sơ-ra-ên cổ xưa, khi chính quyền do Đức Chúa Trời kiểm soát, để thảo luận những tư tưởng tân tiến về tự do tôn giáo? Xin giải thích câu trả lời của bạn.

SỰ TÁI PHẠM TRONG NƯỚC PHƯƠNG BẮC

CÂU GỐC: “Đoạn Ê-li đến trước mặt dân sự mà nói rằng: Các người đi gieo hai bên cho đến chừng nào? Nếu Giê-hô-va là Đức Chúa Trời, khá theo Ngài; nếu Ba-anh là Đức Chúa Trời, hãy theo hắn” (I Các Vua 18:21).

CHIỀU SA-BÁT

ĐẤT ĐUỠM SỮA, MẬT VÀ MÁU. Trong bài học 4 cho chúng ta biết Giê-rô-bô-am phân chia Y-sơ-ra-ên và Giu-đa thế nào (I Các Vua 14:9). Sau khi Giê-rô-bô-am mất, con người là Na-đáp lên ngôi. Na-đáp cũng là vị vua độc ác (I Các Vua 15:26). Chẳng bao lâu Ba-ê-sa giết Na-đáp và cũng gây cho dân Y-sơ-ra-ên phạm tội (I Các Vua 16:2). Sau khi Ba-ê-sa mất (886 T.C.), con ông là Ê-la lên ngôi. Ê-la cũng là vị vua xấu xa. Xim-ri giết Ê-la và chỉ trị vì được bảy ngày (I Các Vua 16:15). Xim-ri tự thiêu hơn là ra đầu hàng dân Y-sơ-ra-ên đang nổi giận vì sự Ê-la bị giết. Vì thế Y-sơ-ra-ên nổi loạn và lập quan tổng binh Ôm-ri làm vua (I Các Vua 16:8-20). Dưới thời Ôm-ri, mọi điều càng trở nên rất tồi tệ.

SỰ DẤY LÊN CỦA NHÀ ÔM-RI (I Các Vua 16).

Thời kỳ các vua nhà Ôm-ri từ 885-841 T.C. Thời kỳ này gồm 44 năm, một phần năm lịch sử nước Y-sơ-ra-ên.

Các vua từ nhà Ôm-ri “làm điều ác trước mặt Đức Giê-hô-va hơn hết thấy các người tiền bối mình” (I Các Vua 16:30). Ôm-ri là vua Hê-bơ-rơ đầu tiên được ghi chép trong sử sách ngoài Kinh Thánh. Bia đá của dân Mô-áp viết rằng Ôm-ri, vua Y-sơ-ra-ên, đã cai trị Mô-áp nhiều ngày, làm thần Kemosh của Mô-áp nổi giận.

Đọc I Các Vua 16:25, 26. Một người nào đó có thể thật sự là nguyên nhân cho người khác phạm tội không? I Các Vua 16:25, 26 nhận thức rằng một số tội lỗi thuộc về nhà vua bởi vì họ là những nhà lãnh đạo. Nhưng có ai có thể bắt người khác phạm tội khi chính người đó không muốn phạm tội chẳng? Cuối cùng ai là người có trách nhiệm về tội lỗi?

A-HÁP TRỊ VÌ Y-SƠ-RA-ÊN (I Các Vua 16:29-34).

A-háp là con của Ôm-ri. A-háp lên làm vua vào năm 874 T.C. Vợ vua là Giê-sa-bên thờ tà thần Ba-anh. Bà quả quyết rằng Ba-anh phải có quyền lực tại Y-sơ-ra-ên. A-háp dường như muốn hỗ trợ sự thờ phượng Ba-anh. A-háp đặt tên cho hai con trai người là A-cha-xia và Giô-ram. A-cha-xia có nghĩa “Đức Chúa Trời nắm giữ.” Giô-ram có nghĩa “Đức Chúa Trời cao trọng.” Căn cứ theo ý nghĩa của hai tên này thì A-háp dự định cho dân Y-sơ-ra-ên vừa thờ phượng Đức Chúa Trời vừa thờ Ba-anh.

Tại sao không tốt cho Y-sơ-ra-ên vừa thờ phượng Đức Chúa Trời vừa thờ Ba-anh? Ngày nay bạn có thể thấy một sự cố gắng nào muốn kết hợp tín ngưỡng của bạn với tín ngưỡng khác không?

“Giê-sa-bên đã đem đến hàng trăm tiên tri của Ba-anh và Át-tạt-tê. Bà thiết lập những nghi lễ tôn giáo của người Ca-na-an. Bà đã bắt bớ và giết những ai thờ phượng Đức Chúa Trời. Đó là lý do tại sao Giê-sa-bên đã gây ra sự khủng hoảng tệ hại nhất về tôn giáo trong nước Y-sơ-ra-ên (I Các Vua 18:4, 19).”—Phỏng trích Siegfried Horn, *Ancient Israel: A Short History from Abraham to the Roman Destruction of the Temple*, ed: Hershel Shanks (Washington, D.C.: Biblical Archaeological Society, 1988), tr. 121.

Đọc Rô-ma 1:24, 25. Rồi hỏi tại sao người ta thường thờ hình tượng hơn thờ Đức Chúa Trời? Ngày nay người ta thờ những hình tượng nào? Tín đồ Cơ Đốc Phục Lâm có thể rơi vào sự thờ hình tượng chẳng?

SỰ ĐẾN CỦA Ê-LI (I Các Vua 17:1-9; Gia-cơ 5:17).

Tại sao những lời của Ê-li không làm A-háp ngạc nhiên? Phục truyền Luật lệ Ký 11:16, 17; 28:23, 24; Lê-vi Ký 26:19 sẽ giúp bạn tìm ra lý do.

Tên Ê-li có nghĩa “Đức Chúa Trời tôi là Đức Giê-hô-va.” Đây là một tên thích hợp với Ê-li khi chúng ta nghĩ đến trận chiến ông phải tham dự.

Sau khi Ê-li gặp A-háp, Đức Chúa Trời truyền người đi đến mé khe Kê-rít. Ê-li uống nước trong khe. Do phép lạ của Chúa, chim quạ nuôi người. Sau đó nước trong khe khô cạn “vì trong xứ không có mưa” (I Các Vua 17:7).

Đồ ăn được chim quạ cung cấp, nhưng Ê-li sẽ chết nếu không tìm được nước. Cũng vậy, Đức Chúa Trời kêu gọi Áp-ra-ham đến miền Đất Hứa. Nhưng khi ông đến nơi, không có đồ ăn (Sáng thế Ký 12). Đức Chúa Trời giải phóng dân Y-sơ-ra-ên khỏi ách nô lệ của Ê-díp-tô. Nhưng sau khi được giải phóng, họ không tìm thấy nước uống (Xuất Ê-díp-tô Ký 15:22-24). Chúng ta học được gì từ những kinh nghiệm này?

SỰ THỬ THÁCH TẠI NÚI CẠT-MÊN (I Các Vua 18).

Hãy đọc câu chuyện về sự thử thách trên núi Cạt-mên. Kế đó hãy trả lời những câu hỏi sau đây:

1. Tại sao Áp-đia sợ điều Ê-li bảo ông làm?

_____

2. Khi Ê-li xuất hiện trước A-háp, linh cảm trước tiên của A-háp thế nào? Những thí dụ nào bạn có thể tìm được trong Kinh Thánh về những người trách người khác vì tội lỗi riêng của họ?

_____

3. Ê-li hỏi gì về cách thờ phượng của dân Y-sơ-ra-ên? I Các Vua 18:21.

_____

4. Tại sao Ê-li chế nhạo các tiên tri Ba-anh?

_____

5. Tại sao Ê-li đợi cho đến chiều mới cầu khẩn Đức Chúa Trời?

_____

6. Tại sao những tiên tri Ba-anh bị giết vì niềm tin mà họ thành thật tin tưởng?

_____

7. Câu chuyện này dạy rằng chúng ta chỉ nên thờ phượng một Đức Chúa Trời chân thật. Chúng ta học được thêm điều gì trong câu chuyện này? Chúng ta thường được hỏi làm thế nào để lựa chọn giữa sự thờ Đức Chúa Trời chân thật và thờ tà thần? Chúng ta có thường phải trực diện với lẽ thật và sự sai lầm tỏ tường như dân Y-sơ-ra-ên phải đối diện trên núi Cạt-mên chăng?

_____

_____

GIÊ-SA-BÊN (I Các Vua 19:1, 2).

Đức Chúa Trời chúng ta là Đức Chúa Trời của sự thương xót và tha thứ. Trên Thập tự giá, Đức Chúa Giê-su đã chết vì tội lỗi thế gian. Mọi dối gạt, tham lam, ganh tị, dâm dăng, kiêu ngạo, gian lận, ích kỷ, và mọi điều dơ dáy, xấu xa chúng ta nghĩ và làm đều được đem đến Thập tự giá. Tất cả tội lỗi này không giết chúng ta mà giết Đức Chúa Giê-su! Đó là lòng thương xót!

Mỗi câu Kinh Thánh sau đây dạy gì về sự thương xót và cứu chuộc của Đức Chúa Trời?

Giăng 3:16, 17 _____

Rô-ma 5:6 _____

I Giăng 2:2 _____

Hãy nghĩ về điều Giê-sa-bên đã làm sau khi A-háp cho bà biết những gì đã xảy ra trên núi Cạt-mên. Người ta có thể nghĩ rằng Giê-sa-bên sẽ ăn năn sau khi Đức Chúa Trời bày tỏ quyền phép như thế. Nhưng tiếc thay, Giê-sa-bên đã không ăn năn.

Có lẽ không ai trong chúng ta có kinh nghiệm giống như việc xảy ra ở núi Cạt-mên. Nhưng chúng ta phải thận trọng đừng quá cứng lòng khước từ sự thương xót của Đức Chúa Trời. Làm thế nào chúng ta có thể giữ mình cho khỏi giống như Giê-sa-bên?

_____

_____

_____

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: Muốn biết thêm chi tiết về sự hành đạo của người Ca-na-an hãy đọc *The SDA Bible Commetary*, quyển 1, tr. 126, 129, 162; quyển 2, tr. 38-40, và lời bình luận về Giô-suê 6.

“Những tiên tri Ba-anh nhìn thấy quyền phép lạ lùng của Đức Chúa Trời nhưng họ khước từ ăn năn về việc làm tội lỗi của họ. Họ muốn tiếp tục làm tiên tri cho Ba-anh. Như vậy, họ chứng tỏ mình sẵn sàng cho sự hủy diệt. Đức Chúa Trời ra lệnh tiên tri Ê-li hủy diệt các tiên tri Ba-anh để tránh gây ảnh hưởng xấu cho dân Y-sơ-ra-ên. Dân sự đã nổi giận với các tiên tri giả nên sẵn sàng nghe lệnh Ê-li, ‘Hãy bắt các tiên tri của Ba-anh, chớ cho thoát một người nào.’ Dân chúng bắt họ và đem xuống khe Ki-sôn và giết tất cả trước khi mãn ngày đó là ngày khởi đầu sự cải cách lớn trong nước. Không một tiên tri giả nào sống sót.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 153, 154.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Hãy đọc I Các Vua 17:8-24. Tại sao câu chuyện này được kể trong đời của Ê-li?
2. Ba-ê-sa chỉ nắm quyền hành sau khi ông giết Na-đáp (I Các Vua 15:25-28). Qua việc này chúng ta có thể giải thích thế nào về I Các Vua 16:2?

NHỮNG NGÀY THỊNH VƯỢNG VÀ SUY ĐỒI CỦA GIÔ-SA-PHÁT

CÂU GỐC: “Khá tin cậy Giê-hô-va Đức Chúa Trời các ngươi, thì các ngươi sẽ vững chắc; hãy tin các đấng tiên tri Ngài, thì các ngươi sẽ được may mắn” (II SỬ KÝ 20:20).

CHIỀU SA-BÁT

GIÔ-SA-PHÁT CAI TRỊ GIU-ĐA. Không có gì buồn chán trong thời vua Giô-sa-phát. Giô-sa-phát trị vì từ 872-848 T.C. Sự cai trị của vua có lúc thành công rực rỡ có lúc thật khủng khiếp. Nhiều người trong chúng ta có thể có kinh nghiệm giống như Giô-sa-phát.

Điều thích thú nhất trong bài học tuần này là sự cai trị thăng trầm của Giô-sa-phát. Khi nghiên cứu bài học, bạn tự hỏi làm thế nào một người có thể lên, rồi xuống, rồi lại tái diễn. Những nguyên nhân nào khiến Giô-sa-phát suy yếu? Chúng ta học được gì về cuộc đời của Giô-sa-phát?

GIÔ-SA-PHÁT CẢI TRỊ GIU-ĐA (II SỬ KÝ 17:1-6).

Cuộc đời Giô-sa-phát cho chúng ta biết về nguyên tắc “ơn phước và trừng phạt” (Phục truyền Luật lệ Ký 28). Nguyên tắc này thường xảy ra trong thời Các Vua và Sử ký. Luật ơn phước và trừng phạt có nghĩa là dân sự được ơn phước nếu họ vâng phục Đức Chúa Trời, hay sẽ bị trừng phạt nếu không vâng phục.

Ngày nay chúng ta có thể áp dụng nguyên tắc này thế nào? Trong những câu Kinh Thánh sau đây, bạn tìm được luật “ơn phước và trừng phạt” thế nào?

Ma-thi-ơ 23:37-39 _____

Ga-la-ti 6:7, 8 _____

Phi-líp 3:16-19 _____

Hê-bơ-rơ 2:1-3 _____

II Sử ký 17:6 có lẽ là câu đáng lưu ý nhất trong đoạn 17. II Sử ký 17:6 đúng như sách Hê-bơ-rơ ghi, “Người vững lòng theo các đường lối Đức Giê-hô-va.” Tiếng Hê-bơ-rơ dùng cho “lifted up” có nghĩa là “hãnh diện giả tạo” nhưng trong II Sử ký 17:6 “lifted up” có nghĩa rằng Giô-sa-phát qui vinh hiển về cho Đức Chúa Trời và vui mừng trong đường lối Ngài. Giô-sa-phát vui lòng làm theo ý muốn của Chúa. Có lẽ người đã thấy sự bất tuân có thể hủy diệt đất nước và đời sống dân chúng.

Thi thiên 40:8 cho chúng ta một phương cách “vững lòng theo các đường lối của Đức Giê-hô-va.” Đó là cách nào? Hãy đọc Giê-rê-mi 31:33.

_____

_____

SÁCH LUẬT PHÁP CỦA ĐỨC GIÊ-HÔ-VA (II SỬ KÝ 17:7-10).

Giô-gia-phát biết rằng nếu muốn những thay đổi tốt với ơn phước Đức Chúa Trời, người không thể làm một mình. Vì thế người gửi những giáo sư đi khắp xứ với “sách luật pháp.” Các học giả Kinh Thánh không biết rõ họ dùng một sách hay nhiều sách. Nhưng học giả biết một điều Kinh Thánh là sách chính yếu cho sự phục hưng và cải cách.

Bạn hiểu thế nào về mục đích của Kinh Thánh trong sự thay đổi của Giô-sa-phát khi bạn đọc lời phán của Đức Chúa Giê-su trong Giảng 5:39? Kinh Thánh tự nó có mục đích hay chỉ là một phương tiện đạt tới những điều tốt hơn? Nếu đó là đường lối để đạt những điều tốt hơn, đó là điều gì?

_____

_____

Việc làm của Giô-sa-phát bày tỏ đức tin của người. Đọc Gia-cơ 2:17. Chúng ta được cứu bởi đức tin chẳng bởi việc làm. Nhưng điều này không có nghĩa việc làm không góp phần vào sự cứu rỗi. Việc làm là phương cách chứng tỏ và làm mạnh mẽ đức tin. Giô-sa-phát là một thí dụ rất hay về việc làm bày tỏ lòng trung tín của chúng ta với Chúa.

Hãy đọc I Các Vua 17:1-9. Công việc Giô-sa-phát đã làm vì cơ đức tin của ông liên hệ đến hai phần: (1) làm những điều nào đó và (2) ngăn cản những điều đang làm. Bạn đã làm việc gì vì đức tin của bạn? Bạn đã chấm dứt việc gì vì đức tin?

_____

_____

_____

“Ở ĐÂY, CÒN CÓ MỘT ĐẮNG TIÊN TRI NÀO KHÁC CỦA ĐỨC GIÊ-HÔ-VA CHĂNG?” (II SỬ KÝ 18:6; II SỬ KÝ 19:1-3).

Câu chuyện trong II Sử ký 18 là một trong những câu chuyện lạ lùng trong Cựu Ước. Giô-sa-phát “tìm cầu Đức Chúa Trời của tổ phụ mình” (II Sử ký 17:4). Nhưng ông cưới A-tha-li cho Giô-ram. A-tha-li là con của A-háp và Giê-sa-bên. Cuộc hôn nhân này giúp gắn bó thỏa hiệp chính trị. Nhưng thỏa hiệp này “không theo mệnh lệnh của Đức Chúa Trời” (*Prophets and Kings*, tr. 195).

Hãy đọc II Sử ký 18. Hãy viết lại tất cả những điều sai lầm mà Giô-sa-phát đã nói và làm. Tương phản chúng với những điều tốt mà Giô-sa-phát đã nói và làm. Bạn có thể rút ra được kết luận nào từ những điều tốt và xấu của Giô-sa-phát?

Điều gì đã khiến Giô-sa-phát thỏa hiệp với A-háp? II Sử ký 18:1-3.

So sánh II Sử ký 18:1 với I Các Vua 3:1.

Có nghĩa gì khi Giê-hu nói, “Vua há giúp đỡ kẻ hung ác, và thương mến kẻ ghen ghét Đức Giê-hô-va sao?” (II Sử ký 19:2). Chúng ta có thể áp dụng lời của Giê-hu cho cuộc đời chúng ta thế nào?

NHỮNG CẢI CÁCH VỀ TƯ PHÁP CỦA GIÔ-SA-PHÁT (II SỬ KÝ 19:4-11).

Hãy mô tả những cải cách tư pháp của Giô-sa-phát. II Sử ký 19:4-11. Hãy so sánh sự cải cách này với sự dạy dỗ trong Phục truyền Luật lệ Ký 16:18-20; 17:8-13.

Giô-sa-phát đã nói gì trong II Sử ký 19:7? Những câu sau đây nói gì để giúp chúng ta hiểu điều mà Giô-sa-phát cố gắng chỉ dẫn cho các quan xét?

Phục truyền Luật lệ Ký 10:17 _____

Gióp 34:19 _____

Ê-phê-sô 6:9 _____

I Phi-e-rơ 1:17 _____

Các quan xét phải bày tỏ bản tính của Đức Chúa Trời. Đức Chúa Trời xét xử dân sự cách công bằng. Vì thế các quan xét phải công bằng khi xét xử. Trong II Sử ký 19:10, Giô-sa-phát cho các quan xét biết rằng trong những trường hợp họ nghe, đó là bốn phận của họ cảnh cáo dân sự về hậu quả tội lỗi của họ. Trách nhiệm của họ thật là nặng nề!

Phần lớn chúng ta không phải là những quan tòa chuyên nghiệp. Nhưng chính chúng ta tất cả đều ở trong vị trí mà mình luôn bị cám dỗ đối xử bất công với người khác. Làm thế nào chúng ta học được sự đối xử với người khác cách công bằng?

“TRONG TRẬN NÀY CÁC NGƯỜI SẼ CHẴNG CẦN GÌ TRANH CHIẾN. . . SỰ GIẢI CỨU CỦA ĐỨC GIÊ-HÔ-VA Ở CÙNG CÁC NGƯỜI” (II SỬ KÝ 20).

Ngay sau khi Giô-sa-phát và nước ông bắt đầu quay lại phụng sự Đức Giê-hô-va, họ phải đối diện với sự thử nghiệm đức tin. Thật là một điều quen thuộc thường xảy đến cho chúng ta! Đọc II Sứ ký 20:3-21 để học hỏi về Giô-sa-phát và Giu-đa đã làm gì để đối phó với tình trạng khủng hoảng.

Đọc lời cầu nguyện của Giô-sa-phát trong II Sứ ký 20:6-12. Lời cầu nguyện này có hai điều quan trọng: (1) quyền phép của Đức Chúa Trời, và (2) sự yếu đuối của con người.

So sánh thái độ và hành động giữa Giô-sa-phát và A-háp trong trận chiến chống lại Ra-mốt - Ga-la-át thế nào?

Đọc II Sứ ký 20:20. Hãy nghĩ đến các ví dụ trong cuộc đời của bạn đã nhìn thấy lời hứa được ứng nghiệm như trong câu này.

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: “Khắp vương quốc dân sự cần sự chỉ dẫn về luật pháp Đức Chúa Trời. Sự an ninh của dân sự tùy thuộc vào sự hiểu biết luật pháp của Ngài. Họ sẽ trở nên trung tín với Đức Chúa Trời và chân thành với con người do sự đòi hỏi của luật pháp. Vì vậy Giô-sa-phát đã cẩn thận dạy dỗ luật pháp cho dân sự của người. . . Nhiều người cố gắng tìm hiểu những đòi hỏi của Đức Chúa Trời và không phạm tội nữa. Kết quả là sự phục hưng.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 191.

Lời sau đây chỉ về phản ứng của Giô-sa-phát đối với sự tấn công của Mô-áp, Am-môn, và Ê-đôm (bài học ngày thứ Năm). “Có một quyền phép thay đổi đem lại bình an và ý muốn tốt lành giữa dân sự khi họ làm theo luật pháp của Đức Chúa Trời. Tội ác trong đời sống quốc gia và xã hội sẽ biến mất nếu sự dạy dỗ của lời Chúa ảnh hưởng đến đời sống của mọi người.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 192.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Giu-đa không hết lòng kính mến Đức Chúa Trời (II Sứ ký 20:33). Vì vậy làm sao họ có thể chiến thắng kẻ thù?
2. Sự trị vì của Giô-sa-phát chứng tỏ dân sự không cần phải hoàn hảo mới được Chúa dùng. Có sự khác biệt nào giữa một người Đức Chúa Trời ngợi khen (Giô-sa-phát) và một người Ngài từ bỏ (Rô-bô-am)?
3. Làm thế nào một người đạt tới điểm vui mừng “trong đường lối Đức Chúa Trời.” Thế nào hiểu biết về sự chết của Đức Chúa Giê-su giúp chúng ta vui mừng trong đường lối Chúa?

NƯỚC GIU-ĐA: TỪ GIÔ-RAM ĐẾN GIÔ-ÁCH

CÂU GỐC: “Giê-hô-gia-đa bèn lập giao ước với cả dân sự và với vua, để chúng làm dân sự của Đức Giê-hô-va” (II Sử ký 23:16).

CHIỀU SA-BÁT

GIÔ-RAM, A-CHA-XIA, A-THA-GIA VÀ GIÔ-ÁCH: THẨM HỌA CỦA NHỮNG SAI LẦM. Bài học tuần này bao gồm sự lãnh đạo 50 năm trong nước Giu-đa, bắt đầu từ Giô-ram đến Giô-ách. Giô-ram và Giô-ách rất dễ bị cám dỗ. Thật ngạc nhiên là Kinh Thánh rất trung thực nói về những sự yếu đuối của họ, bởi vì trung thực nói về những yếu điểm của một người thì không thông thường trong thời cổ ở Cận Đông.

Nhưng người Giu-đa không che giấu những lỗi lầm của các nhà lãnh đạo. Bài học tuần này bắt đầu với Giô-ram. Giô-ram “làm điều ác trước mặt Đức Giê-hô-va” (II Sử ký 21:6). Bài học này kết thúc với Giô-ách. Giô-ách bắt đầu cai trị một cách tốt đẹp. Nhưng Giô-ách chấm dứt sự cai trị của mình một cách chua chát. Ông đã giết con một người giúp ông lên ngôi. Bài học này bao gồm chiến tranh, phản nghịch, giết người, tái phạm, âm mưu trong hoàng cung, và cải cách. Thời gian không thay đổi, phải vậy không?

NHỮNG HÀNH ĐỘNG KHỞI ĐẦU (II Sử ký 21).

Giô-ram giết hết anh em mình và những ai đe dọa sự trị vì của ông. Sự cai trị cuối cùng giống như phần lúc ông khởi sự (II Sử ký 21). Sự cai trị khủng khiếp của ông được ghi lại trong II Sử ký 18:1 và 21:5, 6.

Ê-li đã nói với Giô-ram điều gì? II Sử ký 21:12-15. Tại sao gia đình Giô-ram đau khổ vì sự tái phạm của ông? Trong Kinh Thánh còn chỗ nào chúng ta biết dân chúng vô tội phải chịu đau khổ vì hành động sai lầm của người khác không? Đức Chúa Trời là Đấng công bình và hợp lý. Tại sao dân chúng vô tội chịu đau khổ vì tội lỗi người khác?

Câu “Đức Giê-hô-va sẽ giáng họa” (II Sử ký 21:14) rất khó hiểu. Đây là cách viết thông thường của các nhà chép Kinh Thánh để giải thích hậu quả tự nhiên của sự bất tuân. Nhưng có những thí dụ rõ ràng của Đức Chúa Trời hành phạt trực tiếp một người (Sáng thế ký 7). Nguyên tắc cũng giống nhau tại sao một người phải chịu đau khổ: Không vâng lời đưa tới sự hủy diệt.

THÁI HẬU TRỊ VÌ (II Sử ký 22).

Sau khi Giô-ram trị vì (854-841 T.C.), con là A-cha-xia cai trị một năm. Kế đó người bị giết (II Sử ký 22:9). Mẹ A-cha-xia là thái hậu A-tha-li cầm quyền sau khi A-cha-xia chết. A-tha-li là con gái của Giê-sa-bên và A-háp. A-tha-li đã nổi giận về những điều đã xảy ra cho hoàng gia của bà tại Y-sơ-ra-ên nên bà đã cương quyết làm như vậy đối với hoàng gia của Giu-đa. Bà cũng gần thành công. Khởi đầu, Giu-đa hầu như cũng có những rắc rối như ở Y-sơ-ra-ên. Nhưng có một điều lớn hơn được quan tâm đến.

Đức Chúa Trời định cho Đức Chúa Giê-su đến từ dòng dõi Đa-vít (Giu-đa) (Ma-thi-ơ 1:1; Lu-ca 1:32, 33; Công vụ các Sứ đồ 2:29-31; 13:22, 23; Khải huyền 3:7; 22:16). Đức Chúa Giê-su không thể đến từ dòng dõi Giu-đa nếu A-tha-li thành công trong việc tiêu diệt “cả dòng giống vua Giu-đa” (II Sử ký 22:10). “Tất cả con cháu của Đa-vít đã được sắp xếp nối ngôi bị tiêu diệt trong cuộc thảm sát này, trừ một em bé tên Giô-ách.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 215.

Giô-sa-bát là ai? II Sử ký 22:11; II Các Vua 11:2. Giô-sa-bát dự một phần quan trọng trong việc cứu dòng dõi Đa-vít. Đức Chúa Giê-su sẽ đến từ dòng dõi này. Thật khó có thể tưởng tượng rằng quá nhiều điều tùy thuộc về một người. Những biến cố nào trong Kinh Thánh hoặc trong lịch sử thế giới bày tỏ sự trung tín và tận tâm của một người có thể đem lại kết quả quan trọng như vậy không? Câu chuyện này cho chúng ta biết gì về những điều tốt chúng ta có thể làm nếu chúng ta trung tín?

PHẢN LOẠN TRONG CUNG ĐIỆN (II Sử ký 23; II Các Vua 11).

Ai lãnh đạo cuộc phản loạn chống lại A-tha-li, và tại sao? II Sử ký 23:3. Tại sao lời của Phao-lô trong Rô-ma 13:1, 2 không áp dụng cho trường hợp này? Tại sao Giê-hô-gia-đa đợi tới ngày Sa-bát mới bắt đầu cuộc phản nghịch (II Sử ký 23:8)?

Giê-hô-gia-đa định rằng dân Giu-đa sẽ là “dân sự của Đức Chúa Trời.” “Dân sự của Đức Chúa Trời” nghĩa là gì? Đọc Lê-vi Ký 26:12; Giê-rê-mi 31:33, 34; và 32:38-40. Chúng ta là dân sự của Chúa khi Ngài sống trong lòng chúng ta. Giê-hô-gia-đa có một dân sự đã lập giao ước với Đức Chúa Trời nên Ngài sẽ ở trong lòng họ.

Bằng những bước nào Giê-hô-gia-đa đã khiến dân sự đi theo đường lối của Đức Chúa Trời? II Sử ký 23:16-21. Chúng ta học được gì từ Giê-hô-gia-đa để trừ bỏ ảnh hưởng tội lỗi khỏi cuộc đời chúng ta?

KHỞI ĐẦU SỰ CẢI TRỊ CỦA VUA GIÔ-ÁCH (II Các Vua 12:1-16; II Sử ký 24:1-14).

Giô-ách làm vua 23 năm trước khi loan báo sửa sang đền thờ (II Các Vua 12:6). Các con trai của A-tha-li đã phá hủy đền thờ (II Sử ký 24:7).

Tiền bạc ở đâu để sửa sang đền thờ? II Các Vua 12:4, 5, 9, 10.

“Có ba loại của dâng khác nhau: (1) ‘Vật dâng hiến’ – tiền bạc do những người đã hứa nguyện với Đức Chúa Trời hoặc những người dâng hiến thú vật hoặc đồ vật cho Ngài (Lê-vi Ký 27:2-28). (2) ‘Tiền bạc của mọi người chuyển qua công quỹ’ – tiền mỗi người trả thuế . . . (3) ‘Tiền do tấm lòng mỗi người’ – tiền dâng tự nguyện.”—Phỏng trích *The SDA Bible Commentary*, quyển 2, tr. 923; II Các Vua 12:4.

Đọc II Sử ký 24:8-11. Tại sao các thầy tế lễ thu được rất nhiều tiền như thế?

Những người lãnh đạo và toàn thể dân chúng đều vui mừng. Họ sẵn lòng dâng hiến, bởi vì họ tin tưởng đền thờ sẽ được tu bổ. Bài học gì chúng ta có thể học được trong II Sử ký 24:10?

SỰ SA NGÃ CỦA GIÔ-ÁCH (II Sử ký 24:15-27).

Những ngày đầu của Giô-ách tốt hơn những ngày sau cùng. II Sử ký 24:2 và I Các Vua 12:2 cho chúng ta biết tại sao.

Đọc II Sử ký 24:17. Câu này nói gì về đặc tính của Giô-ách?

Giô-ách có thể dễ dàng bị ảnh hưởng. Người ta cần cởi mở để tiếp nhận ảnh hưởng và lời khuyên bảo của những người khác. Nhưng một người có thể nghe những điều tốt đồng thời cũng có thể nghe những điều xấu. Hãy nghiên cứu Kinh Thánh để giúp chúng ta phân biệt giữa lời khuyên tốt hoặc xấu. Rồi người ta cũng cần có nghị lực để thực hiện lời khuyên tốt.

Đọc II Sử ký 24:21, 22. Thật khó tin được con người có thể nhanh chóng sa ngã. Hãy chú ý II Sử ký 24:21 bắt đầu, “Chúng bèn phản nghịch với” Xa-cha-ri. “Chúng” là các quan trưởng đã cám dỗ Giô-ách thờ hình tượng. Thật là một lời chứng bày tỏ thế nào những ảnh hưởng sai lầm có thể “làm ô-uế” dân sự, những người không đâm rễ sâu trong đức tin và sự vâng phục.

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: Đọc *Prophets and Kings*, tr. 374, 375; *The Great Controversy*, tr. 451; Khải huyền 14:6, 7.

“Những ơn phước Đức Chúa Trời ban cho Y-sơ-ra-ên với cùng một điều kiện đối với mọi nước, mọi dân tộc dưới trời.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 500, 501.

“Đức Chúa Trời đã ban cho hội thánh ngày nay những đặc ân và những ơn phước lớn. Ngài mong giáo hữu đáp lại đặc ân đó bằng cách vâng phục Ngài.”—Phỏng trích *Christ’s Object Lessons*, tr. 296.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Từ câu chuyện của Giô-ách, chúng ta học hỏi về sự ảnh hưởng. Làm thế nào chúng ta nhớ được rằng những điều chúng ta nói và cách chúng ta nói sẽ gây ảnh hưởng cho người khác?
2. Vua Giô-ách đã quở trách Giê-hô-gia-đa như thế này, “Cớ sao người không có buộc những người Lê-vi từ Giu-đa và Giê-ru-sa-lem đem nộp bạc thuế” (II Sử ký 24:6). Giô-ách đang bày tỏ đặc tính vững mạnh, trong khi Giê-hô-gia-đa, giáo sư lại yếu đuối. Ở đây chúng ta học được bài học gì?
3. Từ câu chuyện của Giô-ách, chúng ta có thể học được những điều gây ảnh hưởng trong đời sống chúng ta. Hãy nghĩ điều gì gây ảnh hưởng cho bạn. Trong khi nghĩ, nên nhớ rằng bạn là một phần tử trong trận chiến lớn giữa Đức Chúa Giê-su và Sa-tan. Những điều gây ảnh hưởng cho bạn sẽ đưa đến hậu quả tốt hay xấu.

SỰ CAI TRỊ CỦA Ê-XÊ-CHIA TRONG NƯỚC GIU-ĐA

CÂU GỐC: “Trong khắp Giu-đa, Ê-xê-chia làm như vậy. Người làm những điều lành, ngay thẳng và chân thành, tại trước mặt Giê-hô-va Đức Chúa Trời của người” (II Sử ký 31:20).

CHIỀU SA-BÁT

A-MA-XIA, Ô-XIA, GIÔ-THAM. Giô-ách bị hai tên đầy tớ giết sau khi quân Sy-ri làm ông bị thương (II Sử ký 24:23-25). Vua kế vị là A-ma-xia, người làm những điều thiện trước mặt Đức Giê-hô-va, song lòng không được trọn lành (II Sử ký 25:2; 25:5-16). Ô-xia cai trị 52 năm sau khi A-ma-xia băng hà năm 790 T.C. Lòng kiêu ngạo đưa đến chỗ ông vào đền thờ và tự xông hương (II Sử ký 26). Vua kế là Giô-tham trở nên “cường thịnh, bởi vì người đi đường chánh đáng trước mặt Đức Giê-hô-va, là Đức Chúa Trời mình” (II Sử ký 27:6). A-cha con của Giô-tham kế vị. Nhưng A-cha không trung tín với Đức Chúa Trời (II Sử ký 28). Con của người là Ê-xê-chia kế vị. Tuần này chúng ta sẽ học A-cha và Ê-xê-chia.

SỰ BỎ ĐẠO CỦA A-CHA (II Các Vua 16).

Những tội gì được đề cập đến trong II Các Vua 16:1-4.

1. _____
2. _____
3. _____

Trong lúc ấy, đạo quân từ Y-sơ-ra-ên và Sy-ri tấn công Giu-đa. A-cha cầu cứu A-si-ri. Nhưng Ê-sai cho vua biết rằng sự tấn công sẽ không thành công.

Ê-sai đã cho A-cha biết về lực lượng của Sy-ri thế nào? Ê-sai 7:1-9.

1. Phản ứng của A-cha ra sao? Ê-sai 7:10-12.

_____

2. Tại sao câu trả lời của A-cha là sai? Ê-sai 7:12, 13.

_____

Giu-đa nhận được sự trợ giúp về quân sự mà họ cần nhưng phải trả giá rất đắt! II Sử ký 28:24, 25.

A-cha có thể trở nên gian ác qua sự diễn tiến từng bước chậm chạp. Nếu khi mới trị vì có ai cho A-cha biết rằng ông đang làm những điều kể trên có thể ông sẽ rất kinh ngạc. Nhưng sự bỏ đạo của ông đến từ từ. Bạn có thể trở nên gian ác cách chậm chạp mà ngay cả bạn cũng không ý thức chăng?

_____

_____

VUA Ê-XÊ-CHIA THỪA KẾ DI SẢN MỤC NÁT (II Sử ký 29:5-10).

Mi-chê đã bày tỏ thế nào tình trạng thuộc linh của Giu-đa khi Ê-xê-chia lên làm vua?

Mi-chê 2:1 _____

Mi-chê 2:2 _____

Mi-chê 3:11 _____

Mi-chê 7:2-6 _____

Hãy đọc những lời của Ê-xê-chia trong II Sử ký 29:6, 7. Không điều gì được lưu ý nhiều hơn về sự vấp phạm của Y-sơ-ra-ên là việc đóng cửa đền thờ. Chính Đức Chúa Trời đã thiết lập đền thờ (Xuất Ê-díp-tô Ký 25:8). Đền thờ là nơi Ngài sẽ giáng ngự để gặp gỡ dân sự (Xuất Ê-díp-tô Ký 29:42, 43). Tại đền thờ, dân sự sẽ ngợi khen và tôn vinh Ngài là Đấng Tạo Hóa và Cứu Chúa (Thi thiên 132:7; 138:2). Đền thờ là nơi Ngài cai trị dân sự (Thi thiên 99:1, 2). Đền thờ còn là trung tâm của các sinh hoạt về sự cứu chuộc (Thi thiên 24:3-5). Nhưng dân sự Chúa đã quên tất cả những gì liên quan đến đền thờ.

Dân Giu-đa đã bỏ đền thờ và bỏ lễ thật mà đền thờ dạy dỗ. Ở đây chúng ta học được những bài học gì?

_____

_____

_____

_____

CẢI CÁCH VÀ PHỤC HƯNG DƯỚI THỜI Ê-XÊ-CHIA (II Các Vua 18:3-5).

Tại sao Ê-xê-chia bẻ gãy con rắn đồng do Môi-se đã làm? Dân số Ký 21:8, 9; II Các Vua 18:1-4?

Ê-xê-chia “phá hủy những nơi cao” (II Các Vua 18:4). Hầu hết các vua trước Ê-xê-chia không cất bỏ những nơi cao (I Các Vua 22:43; II Các Vua 12:3; 14:4). Nhiều người thắc mắc những nơi cao này có ý nghĩa gì. Dường như đây là những bàn thờ mà dân chúng thờ các thần ngoại giáo. Ê-xê-chia là vị vua Giu-đa đầu tiên đã hủy phá những nơi cao này. Điều này chứng tỏ Ê-xê-chia đã cương quyết cải cách.

Hãy đọc những câu Kinh Thánh sau đây liên quan đến sự cải cách của Ê-xê-chia. Mỗi câu cho chúng ta biết lý do gì nhà vua cải cách?

II Các Vua 18:5-7 _____

II Sử ký 29:4, 5, 11 _____

II Sử ký 29:10 _____

II Sử ký 30:1-9 _____

II Sử ký 31:1 _____

Ê-xê-chia nhanh chóng loại bỏ tất cả những nghi lễ tôn giáo sai lầm. Vua biết rằng không ích lợi gì nếu ông thiết lập rất nhiều điều tốt mà những tập quán tội lỗi còn tồn tại thì chúng sẽ hủy hoại những gì ông làm.

LỄ VƯỢT QUA TẠI GIÊ-RU-SA-LEM (II Sử ký 30).

Hãy đọc câu chuyện lễ Vượt Qua trong II Sử ký 30. Rồi trả lời những câu hỏi sau.

1. Ê-xê-chia đã mời ai tham dự lễ Vượt Qua? II Sử ký 30:1, 5.

---

2. Bức thư của ông bày tỏ nguyên tắc về ơn phước hay trừng phạt thế nào? II Sử ký 30:6-9.

---

3. Dân sự cảm thấy thế nào đối với lời kêu gọi của Ê-xê-chia về sự phục hưng và cải cách? II Sử ký 30:10, 11.

---

4. Tại sao chấp nhận phục hưng và cải cách là điều quan trọng cho ai muốn phụng sự Đức Chúa Trời? Chúng ta có thể phụng sự Chúa với phục hưng và cải cách không?

Hãy đọc những lời của Ê-xê-chia về dân sự mắc tội khi dự lễ Vượt Qua trước khi chưa dọn mình thanh sạch theo nghi lễ. II Sử ký 30:14-20. Những lời này là một thí dụ cao quý của tin lành: Đức Chúa Trời tha thứ cho những người phạm tội, những ai dốc lòng tìm Ngài (Phục truyền Luật lệ Ký 4:29; Thi thiên 105:3, 4; Ê-sai 55:6). Thật là đúng lúc Ê-xê-chia đã dâng lời cầu xin này trong suốt lễ Vượt Qua. Trong Cựu Ước, lễ Vượt Qua là một trong những thí dụ hay nhất về sự cứu rỗi bởi đức tin nơi huyết Đức Chúa Giê-su (Xuất Ê-díp-tô Ký 12:13; I Cô-rinh-tô 5:7).

Đức Chúa Giê-su là Cứu Chúa và Đấng chết thế chúng ta là chủ đề của lễ Vượt Qua. Tại sao sự phục hưng không đặt trọng tâm vào Đức Chúa Giê-su thì chắc chắn sẽ thất bại?

SỰ THÁCH THỨC CỦA A-SI-RI (II Các Vua 18, 19).

Ê-xê-chia chống lại A-si-ri sau những năm trả thuế. Vua đã liên kết với Ê-díp-tô. Nhưng Ê-sai đã cảnh cáo vua không nên liên kết với họ (Ê-sai 30:1-5; 31:1-3). Kế đó quân A-si-ri kéo băng qua Y-sơ-ra-ên, gây nên sự kinh hãi và hủy diệt. Ê-xê-chia đổi ý chống nghịch sang nạp thuế cho họ (II Các Vua 18:14-16). Nhưng A-si-ri đòi phải đầu hàng toàn bộ. Ê-xê-chia không chịu đầu hàng. A-si-ri gửi thư cho dân Giu-đa cảnh cáo không nên nghe những lời hứa của Ê-xê-chia rằng Đức Chúa Trời sẽ giải cứu.

Đọc những lời của vua A-si-ri trong II Các Vua 18:28-37.

Điều gì mà Ê-xê-chia làm cho dân chúng tin vào ông và lời hứa rằng Đức Chúa Trời sẽ giải cứu họ? Sự cải cách và phục hưng làm mạnh mẽ đức tin của dân sự thế nào về việc Đức Chúa Trời sẽ giải cứu họ? Điều gì xảy ra nếu không có sự phục hưng? Đọc II Các Vua 19:35-37 để biết những gì đã xảy ra cho A-si-ri.

Câu chuyện về Ê-xê-chia dạy cho chúng ta biết rằng sự trung tín, trông cậy và vâng phục là những sự bảo vệ tốt nhất chống lại các thử thách mà chúng ta phải đương đầu. Bạn đang gặp những thử thách gì? Sự trung tín, trông cậy và vâng phục giúp bạn thế nào?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: A-si-ri xâm chiếm Giu-đa hai lần. Lần thứ nhất vào năm 70 T.C. Lần thứ nhì 25 năm sau. Đọc *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, quyển 2, tr. 955, 956:13. Bà Ellen White cũng nói về hai lần xâm chiếm khác nhau trong *Prophets and Kings*, tr. 339, 349-366. Câu chuyện trong Kinh Thánh xen lẫn hai cuộc xâm chiếm. Điểm quan trọng ở đây không phải là lần thứ hai xâm chiếm xảy ra khi nào nhưng là Đức Chúa Trời đã giải cứu Giu-đa và dân sự khi họ trông cậy nơi Ngài.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Bạn có đồng ý phần sau đây nói về việc dân sự dự lễ Vượt Qua mà không dọn mình thanh sạch không (Bài học ngày thứ Tư)? Tại sao có và tại sao không? “Mọi điều không được làm đúng theo luật. Nhưng vì tình thế khiến thi hành luật pháp không thể được, dầu vậy tinh thần của luật vẫn được tuân theo. Đức Chúa Trời là Đấng biết điều. Những tội tổ tiên của Ngài là những người khôn ngoan và sáng suốt. Những ai tham dự công việc của Đức Chúa Trời sẽ nhận ra rằng khi nào tình thế cần sự đoán xét và hiểu biết thay thế cho sự tuân giữ luật lệ cứng nhắc. Điều này không bào chữa được cho sự bất tuân. Nhưng trường hợp khẩn cấp phải được giải quyết khi tình thế đòi hỏi.”—Phỏng trích *The SDA Bible Commentary*, quyển 3, tr. 294, 295:19, “Prepareth his heart.”
2. Vua A-si-ri cố gắng làm cho dân sự nghi ngờ Đức Chúa Trời. Người ta cố gắng làm cho chúng ta nghi ngờ Đức Chúa Trời thế nào? Chúng ta có thể tự vệ chống lại loại người này ra sao? Vua A-si-ri cố gắng chia rẽ dân sự với vua Giu-đa và với Đức Chúa Trời. Sa-tan cố gắng chia rẽ chúng ta với Chúa thế nào?
3. Đọc I Cô-rinh-tô 5:7. Rồi nghĩ đến sự kỷ niệm lễ Vượt Qua của Ê-xê-chia. Lễ Vượt Qua bày tỏ chúng ta được cứu trong Đức Chúa Giê-su thế nào? Làm thế nào chúng ta dứt bỏ tội lỗi cũ liên quan với tư tưởng phục hưng và cải cách?

NHÌN VỀ NƯỚC PHƯƠNG BẮC

CÂU GỐC: “Nhưng thiên sứ của Đức Giê-hô-va phán với Ê-li, người Thi-sê-be rằng: **Hãy chỗi dậy, đi lên đón các sứ giả của vua Sa-ma-ri, và nói với họ rằng: Trong Y-sơ-ra-ên há không có Đức Chúa Trời sao, nên người đi cầu vấn Ba-anh-Xê-bụt, thần của Êc-rôn?**” (II Các Vua 1:3).

CHIỀU SA-BÁT

NHỮNG NGÀY CUỐI CÙNG CỦA VƯƠNG QUỐC U-RI. Chúng ta ngưng nghiên cứu về Y-sơ-ra-ên với chiến tranh chống lại Ra-mốt-Ga-la-át (853 T.C.). A-háp bị giết trong trận này. Giô-sa-phát trốn thoát (II Sử Ký 18). Tuần này chúng ta trở lại nghiên cứu sự cai trị của A-háp và các vua kế vị. Chúng ta cũng nghiên cứu những ngày cuối cùng của Ê-li trên đất.

A-HÁP VÀ NA-BỐT (I Các Vua 21).

Đọc I Các Vua 21:1-16. Na-bốt tin tưởng rằng “nhường cho vua cơ nghiệp của tổ phụ mình là chống lại mục đích thuộc linh của luật Lê-vi.”—Phỏng trích *The SDA Bible Commentary*, quyển 2, tr. 834:3, “Đức Chúa Trời cấm điều đó.” Na-bốt có biết luật không? Chúng ta không biết. Nhưng Na-bốt cảm thấy có trách nhiệm với Chúa.

A-háp có điều đình với Na-bốt về vườn nho không? Giá cả có hợp lý không? Đọc I Các Vua 21:9, 10. Tại sao Giê-sa-bên muốn Na-bốt bị giết?

Đọc I Các Vua 21:11-29. Ê-li nhận xét rằng có một vài điều tốt trong con người A-háp. A-háp biết điều gì là phải. Nhưng ông đã bỏ nguyên tắc của mình. I Các Vua 21:25 cho biết ông đã buông mình làm điều ác vì “bị hoàng hậu Giê-sa-bên xui giục người.”

Điều này giúp để giải thích những gì xảy ra sau đây. Sau khi bị quở trách, A-háp “bèn xé quần áo mình; lấy bao mặc cho mình và nhin đói; nằm vấn bao và ở khiêm nhượng” (I Các Vua 21:27). Kế đó đọc I Các Vua 21:29.

Hãy so sánh câu chuyện này với câu chuyện về Đa-vít và Bát-sê-ba (II Sa-mu-ên 11, 12). Những bài học nào chúng ta có thể rút ra từ hai câu chuyện này?

A-CHA-XIA, CON A-HÁP (II Các Vua 1).

Hãy đọc câu chuyện A-cha-xia trong II Các Vua 1. Nguyên tắc thuộc linh bạn tìm thấy trong câu 3 là gì?

Chúng ta thường cầu vấn ở những nơi sai lầm thế nào? Dựa vào sự giúp đỡ của tà thần có thể “che mắt” chúng ta không nhận được rõ việc làm của mình. Thí dụ, một vài người dựa vào khoa học để giải đáp mọi thắc mắc của con người. Có những “tà thần” khác nào nữa?

Đọc để biết điều gì xảy ra khi A-cha-xia sai lính đến nói cùng Ê-li trong II Các Vua 1:9-18. Kinh Thánh không nói tại sao sự khùng khiếm đã xảy ra. Có lẽ A-cha-xia cần được nhắc nhở về quyền phép Đức Chúa Trời. Hoặc có thể sự khùng khiếm đó xảy ra giúp cho Ê-li thêm can đảm đối diện với quân lính.

Hãy so sánh tội lỗi của A-cha-xia với tội lỗi của A-háp, khi A-háp lấy mạng sống và tài sản của Na-bốt. Đức Chúa Trời không hành phạt A-háp, nhưng Ngài đã xử phạt A-cha-xia. Rồi tại sao Đức Chúa Trời hành phạt A-háp mà không hành phạt A-cha-xia? Gợi ý: Xem I Các Vua 21:29.

NHỮNG NGÀY CUỐI CÙNG CỦA Ê-LI (II Các Vua 2:1-12).

Ê-li không chỉ là người nổi tiếng trong Cựu Ước. Đức Chúa Giê-su đã nói về Ê-li (Ma-thi-ơ 11:14; 17:12; Mác 9:11). Các sách Tin lành cũng đề cập đến tên ông (Ma-thi-ơ 27:47; Mác 9:5; Lu-ca 9:8; Giăng 1:21).

Hãy đọc các việc xảy ra trong đời sống Ê-li (I Các Vua 17-19; 21; II Các Vua 1; 2). Ông là người quân bình? Điên rồ? Ôn hòa? Cởi mở? Bảo thủ? Nếu ngày nay Ê-li còn sống ông sẽ nghĩ gì về hội thánh của bạn?

Phao-lô đã viết gì về Ê-li trong Rô-ma 11:2-4. Gia-cơ đã viết gì về ông trong Gia-cơ 5:17, 18. Phao-lô và Gia-cơ đã bày tỏ khía cạnh nhân tính của Ê-li. Trong Rô-ma, Phao-lô đã nói về sự chán nản của Ê-li. Ê-li nghĩ rằng ông là người duy nhất theo Chúa. Đức Chúa Trời đã quở trách thái độ đó của ông. Gia-cơ cho biết sự giằng co nội tâm của ông. Phao-lô và Gia-cơ cả hai đều tạo cho Ê-li có nhân tính.

Một vài người trong chúng ta có những thử thách thuộc linh giống như Ê-li. Nhưng chúng ta có thể học được gì về những lỗi lầm và chiến thắng của ông để giúp chúng ta trung tín với Chúa?

SỰ DẤY LÊN CỦA CÁC CON TRAI GIÊ-HU (II Các Vua 9).

Sau khi A-cha-xia chết, em trai người là Giô-ram lên ngôi. Không ngạc nhiên khi thấy Giô-ram “làm điều ác trước mặt Đức Giê-hô-va” (II Các Vua 3:2). Người quá tội tệ nên Ê-li-sê bắt đầu đem quân phản nghịch và Giô-ram bị giết. Giê-hu chỉ huy đạo quân và lên làm vua.

Hãy đọc II Các Vua 9 để trả lời những câu hỏi. Tại sao Ê-li-sê muốn Giê-hu được xúc dầu ngay để làm vua? Giô-ram đã nói gì khi Giê-hu và quân lính tiến đến thành trì của Giô-ram? Giô-ram đề nghị điều gì? Tại sao Giô-ram lại sợ?

Cái chết của Giô-ram đã ứng nghiệm lời tiên tri của Ê-li sau khi Na-bốt chết (I Các Vua 21). Sau A-háp, các vua kế vị đều bị hành phạt vì cố A-háp dẫn dân Y-sơ-ra-ên đến chỗ phạm tội (I Các Vua 21:21). Hãy suy nghĩ đến luật ban ơn và hành phạt. Nếu Giô-ram trung tín thì lời tiên tri có được ứng nghiệm không? Hãy giải thích.

Thân thể của Giô-ram bị quăng ở đâu? (II Các Vua 9:21-26). Sự việc này có công bằng không khi chúng ta biết Giô-ram không liên can gì đến tội ác của vua cha? Sự chấm dứt cuộc đời của Giô-ram biểu tượng điều gì?

Giê-sa-bên đã nói với Giê-hu điều gì khi ông đến với bà? Sự điệp gì bà muốn nói với Giê-hu? (Xim-ri đã giết vua Ba-ê-sa tại Giu-đa [I Các Vua 16:12, 15, 16]).

GIÊ-HU CÓ NHỮNG THAY ĐỔI TỐT TẠI Y-SƠ-RA-ÊN (II Các Vua 10).

II Các Vua 10 nói đến những hành động của Giê-hu chống lại nhà A-háp tại Y-sơ-ra-ên và chống những người thờ thần Ba-anh. Hãy đọc những câu sau đây. Rồi viết những việc đã xảy ra theo thứ tự, “trong các lời Đức Giê-hô-va đã phán về nhà A-háp” (II Các Vua 10:10) sẽ được ứng nghiệm.

II Các Vua 10:7 _____

II Các Vua 10:14 _____

II Các Vua 10:17 _____

II Các Vua 10:25, 27 _____

II Các Vua 10:30 nói rõ rằng Đức Chúa Trời chấp nhận những gì Giê-hu làm cho các con trai của A-háp. Chúng ta sống hằng ngàn năm sau theo một nền văn hóa hoàn toàn khác biệt. Vì thế làm sao chúng ta có thể hiểu những điều Giê-hu đã làm với các con trai A-háp?

Giê-hu quyết định tiêu diệt sự thờ thần Ba-anh. Nhưng II Các Vua 10:29 cho biết ông không cắt bỏ các con bò vàng tại Bê-tên và Đan. Tại sao Giê-hu diệt các hình tượng Ba-anh nhưng lại không bỏ bò vàng? Trong chuyện này, bài học nào cho chúng ta là người có thể lựa chọn tội nào nên giữ và tội nào nên loại bỏ?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: “Đó là bởi lòng thương xót của Đức Chúa Trời trên dân sự Ngài là những kẻ yếu đuối mà Ngài đã dấy lên Giê-hu để giết Giê-sa-bên độc ác và các con trai của A-háp. Những thầy tế lễ của Ba-anh và Át-tạt-tê bị giết và bàn thờ của họ bị phá hủy. Đức Chúa Trời khôn ngoan nhận thấy rằng nếu sự căm dỗ được loại bỏ, một số người sẽ ngưng thờ hình tượng và quay về với Ngài. Đó là lý do tại sao Đức Chúa Trời cho phép tai họa xảy đến. Đức Chúa Trời vừa phán xét vừa thương xót. Ngài xây lại giúp dân sự là những người tìm cầu nơi Ngài khi họ ngưng thờ hình tượng và trở lại với Ngài.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 254, 255.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Đoạn trên đây đã trả lời những câu hỏi khó trong bài học ngày thứ Năm thế nào? Đoạn trên tạo nên những câu hỏi gì?
2. Đọc II Các Vua 10:31. Câu này tiếp theo câu Đức Chúa Trời khen Giê-hu đã tiêu diệt các con trai A-háp. Động từ “đã hết lòng” thay thế cho Y-sơ-ra-ên “sẽ hết lòng” làm theo ý chỉ của Đức Chúa Trời. Nhưng Giê-hu đã làm một vài điều sai lầm. Câu chuyện của Giê-hu dạy chúng ta rằng Đức Chúa Trời sẽ tha tội nếu chúng ta tốt? Hoặc Ngài làm việc với chúng ta ngay cả khi chúng ta phạm tội? Hãy dẫn chứng câu trả lời của bạn trong Kinh Thánh.

NHỮNG NGÀY CUỐI CÙNG CỦA TRIỀU ĐẠI PHƯƠNG BẮC

CÂU GỐC: “Khá từ bỏ đường ác của các người, hãy gìn giữ điều răn và luật lệ ta, tùy theo các mạng lệnh ta cậy những tiên tri, là tôi tớ ta mà truyền cho tổ phụ các người” (II Các Vua 17:13).

CHIỀU SA-BÁT

SỰ CÁO CHUNG CỦA MỘT NƯỚC. Bài học tuần này nói về sự căo chung của Y-sơ-ra-ên. Sự căo chung thật sự đã khởi sự trong những bài đầu của ba tháng này khi Giê-rô-bô-am làm những con bò vàng. Nếu không có sự đổi thay nào để được tốt hơn thì chỉ một thời gian ngắn trước khi sự cảnh cáo của Môi-se và các đấng tiên tri về sự không vâng lời sẽ xảy ra.

Y-sơ-ra-ên đã có một lịch sử đau buồn khoảng 200 năm (921-722 T.C.) Kể đó Y-sơ-ra-ên đã rơi vào tay Sy-ri tàn bạo không chút xót thương từ phương bắc.

CHA NÀO, CON NẤY. . . (II Các Vua 13:1-13).

Giô-a-cha và Giô-ách trị vì sau Giê-hu. Giê-hu cương quyết tiêu diệt sự thờ phượng Ba-anh. Nhưng vua lại giữ những con bò vàng là cách sai lầm để thờ phượng Đức Chúa Trời chân thật.

Y-sơ-ra-ên nói rằng họ vẫn thờ phượng Đức Chúa Trời qua những con bò vàng. Vậy thì những con bò này đã tiêu diệt Y-sơ-ra-ên thế nào?

Triết gia Hy Lạp Plato, trong cuốn *Republic*, đã trả lời. Socrate giải nghĩa trong “chuyện thần thoại nổi tiếng,” một câu chuyện giúp người ta chấp nhận địa vị xã hội. Chuyện kể như sau: Đức Chúa Trời tạo ra một số người có vàng trong mình, một số người có bạc, và một số người có đồng. Những người có vàng là các nhà lãnh đạo, giữ địa vị cao nhất về chính trị và xã hội trong nước. Những người có bạc sẽ là những phụ tá. Những người có đồng là giai cấp thấp nhất trong xã hội. Socrate bảo rằng nếu người ta tin câu chuyện thần thoại này, họ sẽ thỏa lòng vì họ nghĩ rằng Đức Chúa Trời đã ban phước cho vị trí của họ. Socrate được hỏi rằng làm thế nào để người ta tin câu chuyện này. Ông trả lời, “Thế hệ đầu tiên sẽ không tin câu chuyện. Nhưng thế hệ thứ nhì và thế hệ kế tiếp sẽ tin.”

Câu chuyện thần thoại này giúp giải thích thế nào dân Y-sơ-ra-ên sa ngã vì thờ các con bò vàng? Tội lỗi dân Y-sơ-ra-ên thờ con bò vàng sau khi ra khỏi Ê-díp-tô (Xuất Ê-díp-tô Ký 32) là một trong những thời kỳ thuộc linh bại hoại nhất của lịch sử Y-sơ-ra-ên. Những năm sau đó, Giê-rô-bô-am đã thiết lập một hệ thống tôn giáo toàn bằng những con bò vàng! Điều này đã nói gì cho chúng ta biết về quyền lực của thời gian để thay đổi lẽ thật? Những thí dụ nào về sự thay đổi lẽ thật theo thời gian mà chúng ta có thể thấy trong hội thánh, trong gia đình, và trong đời sống? Chúng ta có thể làm gì để ngăn ngừa sự thay đổi lẽ thật tùy thời?

ĐỜI SỐNG VÀ SỰ CHẾT CỦA Ê-LI-SÊ (II Các Vua 13:14-21).

Ê-li-sê là tiên tri trong thời vua A-háp và Giê-sa-bên trị vì. Ê-li là thầy của Ê-li-sê. Ê-li đã được cất lên trời bằng xe ngựa lửa (II Các Vua 2)

Y-sơ-ra-ên đã phạm trọng tội. Ê-li-sê đã gặp nhiều thử thách. Nhưng ông trung tín trong chức vụ tiên tri. Ê-li-sê tiếp tục công việc cải cách và cứu được nhiều người ra khỏi sự thờ hình tượng. Những người này học hỏi để tìm được sự vui mừng trong việc phụng sự Đức Chúa Trời chân thật. Ê-li-sê được cổ vũ do những người được cứu bởi ân điển Đức Chúa Trời. Ê-li-sê được hứng khởi với lòng mong muốn nhiệt thành để giúp những người thật sự muốn biết Đức Chúa Trời. Ông cố gắng làm một giáo sư công bình bất cứ nơi nào ông lui tới.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 259.

Hãy đọc II Các Vua 13:14-21. Vua Giô-ách thờ hình tượng. Nhưng Giô-ách cũng khóc khi biết Ê-li-sê sắp chết. Các vua thường không thăm viếng những tiên tri sắp qua đời. Như vậy Giô-ách có thật sự quan tâm đến Ê-li-sê chăng? Giô-ách đã gọi Ê-li-sê bằng gì và tại sao?

Sự thăm viếng của Giê-hu khi Ê-li-sê sắp qua đời bày tỏ gì về ảnh hưởng của Ê-li-sê? Những thí dụ nào trong Kinh Thánh về những người coi thường hoặc tấn công các đấng tiên tri rồi ca tụng họ khi họ đã ra đi? Hãy đọc lời phán của Đức Chúa Giê-su về điều này trong Ma-thi-ơ 23:29, 30.

Chúng ta có chế giễu hoặc làm lơ người nào khi họ còn sống rồi khi người này không còn nữa chúng ta mới hiểu sự có mặt của họ là một ơn phước không? Chúng ta làm cách nào để tôn vinh những người này khi họ đã đi rồi?

GIÊ-RÔ-BÔ-AM II (II Các Vua 14:23-29).

Đọc II Các Vua 14:25-28. Hãy chú ý đến sự thành công về quân sự của Giê-rô-bô-am II. Tại sao Đức Chúa Trời lại cho ông những thành quả này? II Các Vua 14:26, 27.

A-mốt và Ô-sê đã cảnh cáo một vài điều ác nào trong thời gian trị vì của Giê-rô-bô-am II?

Ô-sê 4:1, 2 _____

Ô-sê 6:10 _____

A-mốt 2:6, 7 _____

A-mốt 3:10 _____

A-mốt 4:1 _____

Giê-hu đã tận diệt sự thờ thần Ba-anh. Nhưng sự thờ phượng đó đã trở lại. Tội lỗi không tự từ bỏ. Một khi cửa đã mở cho tội lỗi xâm nhập thì tội lỗi xấu xa hơn sẽ đến một cách dễ dàng.

Tại sao có nhiều người bỗng chốc nhận thấy họ đang bị rơi vào tội lỗi xấu xa hơn?

“CHÚNG NÓ ĐÃ LẬP VUA MÀ KHÔNG BỞI TA” (Ô-sê 8:4).

Xa-cha-ri, con trai Giê-rô-bô-am II lên kế vị khi Giê-rô-bô-am qua đời. Xa-cha-ri đã “làm điều ác trước mặt Đức Chúa Trời” (II Các Vua 15:9). Sa-lum, con trai của Gia-be đánh giết người trước mặt dân sự (II Các Vua 15:17). Sa-lum chiếm ngôi vua. Nhưng chẳng bao lâu người bị Mê-na-hem giết. Mê-na-hem cai trị Y-sơ-ra-ên mười năm (II Các Vua 15:17). Mê-na-hem chẳng lia bỏ tội lỗi mà Giê-rô-bô-am đã vấp phạm (II Các Vua 15:18).

Ma-na-hem đã gặp thử thách gì? II Các Vua 15:19, 20.

Phê-ca-hia, con trai của Mê-na-hem lên làm vua sau khi Mê-na-hem qua đời. Phê-ca-hia không “lia bỏ tội lỗi của Giê-rô-bô-am” (II Các Vua 15:24). Sau hai năm trị vì, Phê-ca-hia bị giết. Phê-ca kế vị, người “làm điều ác trước mặt Đức Chúa Trời” (II Các Vua 15:28). Ô-sê thay thế sau khi Phê-ca cai trị khoảng 12 năm (II Các Vua 15:30). Ô-sê “làm điều ác trước mặt Đức Chúa Trời, song chẳng bằng các vua Y-sơ-ra-ên trước người” (II Các Vua 17:2).

Ô-sê đã cố gắng làm gì để cứu vương quốc của người? II Các Vua 17:4.

“Y-sơ-ra-ên đã tự hủy diệt mình. Vào thời điểm này Ê-díp-tô đã phân chia ra thành nhiều nước nhỏ không quan trọng nhưng luôn chống đối nhau. Ê-díp-tô không có cương vị giúp người khác. . . Không trông mong sự giúp đỡ đặc lực từ nơi vua Ê-díp-tô. Vì thế không nhận được sự trợ giúp nào.”—Phỏng trích John Bright, *A History of Israel* (Philadelphia: Westminster Press, 1981, third edition), tr. 275.

Nguyên nhân nào khiến Y-sơ-ra-ên suy sụp? Bạn áp dụng kinh nghiệm của Y-sơ-ra-ên vào đời sống mình thế nào?

SỰ CHẤM DỨT NƯỚC Y-SƠ-RA-ÊN (II Các Vua 17:5-23).

Y-sơ-ra-ên đã không hiểu những điều Đức Chúa Trời phán có ý nghĩa gì, và Ngài có ý gì khi phán điều đó. Hãy ôn lại những cảnh cáo của Ngài cho dân Y-sơ-ra-ên trong A-mốt 5:4, 14 và Ô-sê 6:1.

Hãy liệt kê những tội lỗi Y-sơ-ra-ên đã phạm. II Các Vua 17:5-17.

Câu 7 _____

Câu 8 _____

Câu 9 _____

câu 10 _____

Câu 11 _____

Câu 12 _____

Câu 15 _____

Câu 16 _____

Đức Giê-hô-va đã cảnh cáo dân sự về những tội này trong Phục truyền Luật lệ Ký (Phục truyền Luật lệ Ký 8:19, 20; 9:16; 12:2, 3, 30, 31; 29:17, 18).

Hãy chú ý bao nhiêu điều ác ảnh hưởng từ bên ngoài đến với Y-sơ-ra-ên. Chúng ta có nghĩ rằng mình được an toàn hơn Y-sơ-ra-ên từ những ảnh hưởng nguy hiểm bên ngoài? Xin giải thích.

_____

_____

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: “Đức Giê-hô-va đã gửi những sự đoán phạt khủng khiếp tới Y-sơ-ra-ên. Sự đoán phạt này có ngụ ý khôn ngoan và thương xót. Y-sơ-ra-ên không bày tỏ cho các nước khác biết về Đức Chúa Trời chân thật. Vì thế Đức Chúa Trời đã cho phép các nước khác bắt bớ dân sự Ngài. Do đó chương trình cứu rỗi của Đức Chúa Trời cho tất cả mọi người được thực hiện. Đức Chúa Trời đã sửa soạn đường lối Ngài để sự vinh hiển được bày tỏ trong sự đoán phạt Y-sơ-ra-ên. Không phải tất cả dân sự Ngài bị bắt đi làm nô lệ cho các nước khác đã ăn năn. Một số người vẫn trung tín với Chúa. Đức Chúa Trời sẽ đem một số đông người khác ở A-si-ri để họ hiểu biết về bản tính Ngài và sự tốt lành của luật pháp Ngài qua những người trung tín này.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 292.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Hiện nay có một vài tội lỗi nào đã vây quanh chúng ta giống như tội lỗi đã làm suy sụp Y-sơ-ra-ên?
2. Thời kỳ nào có thể có ảnh hưởng xấu đến lẽ thật? Chúng ta sẽ làm gì để tự bảo vệ chống lại thời kỳ nguy hiểm này trong khi chờ đợi sự tái lâm của Đức Chúa Giê-su?
3. Đức Chúa Trời muốn tha thứ cho dân sự Ngài ngay cả sau khi họ bị quân A-si-ri bắt. Điều này cho chúng ta biết gì về ân điển Ngài? Làm thế nào ân điển của Đức Chúa Trời có thể giúp chúng ta tránh những lỗi lầm như Y-sơ-ra-ên đã phạm?

MA-NA-SE VÀ NHỮNG NGÀY ĐẦU CỦA GIÔ-SI-A

CÂU GỐC: “Người làm điều thiện trước mặt Đức Giê-hô-va, và đi theo con đường của Đa-vít, tổ phụ người, không xây về bên hữu hay là bên tả” (II Sử ký 34:2).

CHIỀU SA-BÁT

CHÚNG TA ĐÃ HỌC VỀ NƯỚC GIU-ĐA TRONG BÀI HỌC 9. Vua Ê-xê-chia đương đầu với quân đội A-si-ri. Nhưng Giê-ru-sa-lem được cứu qua hành động quyền phép của Đức Chúa Trời (II Sử ký 32:20-22). Sau sự chiến thắng tuyệt vời ấy, Ê-xê-chia đã được tôn cao (II Sử ký 32:23). Ê-xê-chia không biết dùng sự giàu có, quyền lực và danh dự (II Sử ký 32:27-33; II Các Vua 20:12-19). Những lỗi lầm về thuộc linh của Ê-xê-chia là hậu quả nặng nề cho nước Giu-đa.

MA-NA-SE (II Các Vua 21:1-17; II Sử ký 33:1-9).

Ma-na-se, con trai của Ê-xê-chia lên làm vua sau khi Ê-xê-chia băng hà. Ma-na-se lên ngôi lúc mới 12 tuổi. Người cai trị nước Giu-đa trong 55 năm. Sự trị vì của Ma-na-se lâu dài nhất trong lịch sử Giu-đa. Có lẽ một lý do tại sao Ma-na-se phạm tội dường ấy vì tuổi trẻ của người. Ê-xê-chia bị ảnh hưởng xấu về sự giàu có, quyền thế, và danh dự. Vì vậy nhà vua trẻ tuổi Ma-na-se cũng bị ảnh hưởng xấu về những điều này. Cha mẹ ảnh hưởng rất nhiều đến con cái.

Hãy liệt kê những điều ác Ma-na-se đã làm. II Các Vua 21:2-9, 16.

Câu 2 _____

Câu 3 _____

Câu 4 _____

câu 5 _____

Câu 6 _____

Câu 7 _____

Câu 9 _____

Đọc II Các Vua 21:2, 9, 11. Những câu này giống nhau thế nào? Nước Hê-bơ-rơ phải làm chứng cho các nước khác về Chúa. Nhưng nước Hê-bơ-rơ lại phạm những điều ác giống như các quốc gia khác đã làm. Không những thế, họ lại phạm tội nặng nề hơn nữa! Hội Thánh Cơ Đốc Phục Lâm được coi như làm chứng cho người khác về Chúa. Nhưng chúng ta có đang phạm những tội nào giống như người khác đang phạm không? Chúng ta có đang phạm những tội nặng nề hơn họ không?

SỰ HÀNH PHẠT MA-NA-SE (II SỬ KÝ 33:10-17).

Đức Chúa Trời thường cảnh cáo dân sự Ngài! Dân sự thường không nghe lời! Ngài cảnh cáo A-dam và Ê-va (Sáng thế Ký). Đức Chúa Trời sẽ cảnh cáo dân sự trong Ba-by-lôn (Khải huyền). Nhưng người ta không nghe. Ngài có đang nói với bạn không? Ngài có đang nói với hội thánh không? Ngài có phán với chúng ta khác hơn những điều Ngài đã phán bảo A-dam và Ê-va, với dân sự thời Nô-ê, với Áp-ra-ham, với Môi-se, với Y-sơ-ra-ên, với hội thánh đầu tiên trong thời Tân Ước, hoặc với hội thánh trong ngày cuối cùng không? Chúng ta có tuân theo lời Ngài hơn dân sự ngày trước không?

Sứ điệp căn bản của Đức Chúa Trời là gì?

Đức Chúa Trời trừng phạt Ma-na-se bởi cơ người tái phạm. Hãy đọc những điều xảy ra trong II Sử ký 33:10-13.

Ma-na-se đã hạ mình sau khi bị quân A-si-ri cầm tù (II Sử ký 33:12). Người đã ăn năn tội. Thường thưởng hậu quả của tội lỗi khiến chúng ta suy nghĩ. Một số người cho rằng Ma-na-se chỉ ăn năn khi phải đau đớn. Nếu sự đoán phạt không xảy đến, người vẫn tiếp tục đường lối ác như trước. Bạn có nghĩ rằng Ma-na-se chỉ ăn năn khi bị đau khổ không? Hãy giải thích.

SỰ ĂN NĂN CỦA MA-NA-SE (II SỬ KÝ 33:13).

Thật lạ lùng khi thấy loài người có thể phạm nhiều tội. Nhưng còn lạ lùng hơn nữa khi thấy Đức Chúa Trời tha thiết muốn đem chúng ta trở lại với Ngài, và cứu chúng ta khỏi hậu quả cuối cùng của tội lỗi là sự hư mất đời đời (II Tê-sa-lô-ni-ca 1:9; Rô-ma 6:23). Đức Chúa Giê-su đã chết cho tội lỗi của thế gian (I Giăng 2:2). Vì thế, Đức Chúa Giê-su đã chết cho tội lỗi của Ma-na-se. Ngay cả Ma-na-se đã hy sinh các con mình. Người “cũng đổ nhiều huyết vô tội ra, đến nỗi Giê-ru-sa-lem bị ngập từ đầu này đến đầu kia” (II Các Vua 21:16). Nhưng Đức Chúa Trời đã tha thứ cho Ma-na-se (II Sử ký 33:13).

Những câu Kinh Thánh sau đây cho chúng ta hiểu tại sao Đức Chúa Trời có thể tha thứ những tội trọng mà Ma-na-se đã phạm?

Ê-sai 53:5 _____

Giê-rê-mi 31:3 _____

Rô-ma 3:22 _____

Rô-ma 3:28 _____

Ga-la-ti 3:13 _____

Hãy đọc câu chuyện về Ma-na-se trong II Các Vua 21 và trong II Sử ký 33. Dường như câu chuyện trong hai sách có phần kết thúc khác nhau. Ở đây có một bài học hay giúp chúng ta nghiên cứu một vài câu chuyện khó trong Kinh Thánh. Nhiều điều trong Kinh Thánh khó hiểu sẽ trở nên rõ ràng hơn nếu chúng ta có thêm những chi tiết. Vì thế chúng ta không nên kết luận liền về những điều chúng ta không hiểu rõ. Chúng ta cần trông cậy nơi Đức Chúa Trời rằng một ngày nào đó chúng ta sẽ hiểu những điều mà bây giờ chúng ta không hiểu.

GIÔ-SI-A TẠI GIU-ĐA (II SỬ KÝ 34).

A-môn là con trai Ma-na-se. A-môn bị các đầy tớ giết sau khi làm vua được hai năm (II SỬ KÝ 33:21-25). Giô-si-a là con trai A-môn. Người lên ngôi khi mới được tám tuổi. II SỬ KÝ 34:2 viết rằng người làm điều thiện trước mặt Đức Giê-hô-va. Người “không xây về bên hữu hay bên tả” nghĩa là người đã ngay thẳng trong ý nghĩ và hành động.

Giô-si-a bao nhiêu tuổi khi người khởi “tìm kiếm Đức Chúa Trời của Đa-vít”? II SỬ KÝ 34:3. Kết quả điều gì xảy ra? Những cách nào Giô-si-a trừ bỏ tà thần? II SỬ KÝ 34:3-7.

Ở đâu Giô-si-a có tư tưởng nghiên hình tượng thành tro bụi? Xuất Ê-díp-tô Ký 32:20. Tại sao một đồng hình tượng bề lại chưa đủ? Xem Đa-ni-ên 2:35.

Hãy đọc câu chuyện thầy tế lễ Hinh-kia đã tìm được “cuốn sách luật pháp của Đức Giê-hô-va truyền lại bởi Môi-se” khi sửa chữa đền thờ trong II SỬ KÝ 34:8-28. (“Cuốn sách luật pháp của Đức Giê-hô-va” có thể là sách Phục truyền Luật lệ Ký.)

Câu chuyện trong II SỬ KÝ 34 cho chúng ta biết Kinh Thánh quan trọng thế nào? Giô-si-a cố gắng làm những điều tốt. Nhưng người không hiểu những điều xấu cho tới khi người có Kinh Thánh. Chúng ta có thể nghĩ rằng chúng ta đang làm đúng. Nhưng chỉ có một cách chúng ta phân biệt đúng hay sai là nhờ nghiên cứu Kinh Thánh. Hãy đọc Hê-bơ-rơ 4:12, 13.

SỰ CAI TRỊ CỦA GIÔ-SI-A (II CÁC VUA 23).

II SỬ KÝ 34 nói rằng Giô-si-a có những cải cách *trước* khi Hinh-kia tìm được sách luật pháp. Nhưng II CÁC VUA 23 lại cho biết mọi cải cách xảy ra *sau* khi Hinh-kia tìm được cuốn sách luật. Sách Các Vua và SỬ KÝ đồng ý rằng Hinh-kia đọc sách luật pháp cho Giô-si-a trong năm thứ mười tám khi người trị vì. Vì thế có thể Giô-si-a đã bắt đầu sự cải cách trong II SỬ KÝ 34 trước khi Hinh-kia tìm được cuốn sách luật pháp. Sự phục hưng và cải cách đã tăng lên sau khi Hinh-kia tìm được sách luật.

Tại sao bất cứ cuộc phục hưng, cải cách nào cũng thất bại nếu con người không dựa vào Kinh Thánh? Làm sao con người biết thay đổi điều gì nếu không có Kinh Thánh?

Những điều gì Giô-si-a đã làm để phục hồi đức tin và sự thờ phượng chân thật tại Giu-đa?

- II Các Vua 23:4 _____
- Câu 5 _____
- Câu 6 _____
- Câu 7 _____
- Câu 10 _____
- Câu 11 _____
- Câu 12 _____
- Câu 14 _____
- Câu 15 _____
- Câu 20 _____

Điều gì phân biệt người trung tín với người không trung tín? II Các Vua 23:25.

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: “Giô-si-a rất xúc động khi người nghe lần đầu tiên những lời khuyên bảo và cảnh cáo được ghi trong sách luật pháp. Lần đầu tiên Giô-si-a nhận ra Đức Chúa Trời đã định rất rõ ràng trước Y-sơ-ra-ên ‘sự sống và sự chết, sự phước lành và sự rửa sả’ (Phục truyền Luật lệ Ký 30:19). Người cũng hiểu Đức Chúa Trời luôn khích lệ dân sự chọn sự sống để họ có thể là một ơn phước cho mọi dân tộc. Môi-se đã cảnh cáo Y-sơ-ra-ên rằng ‘hãy vững lòng bền chí; chớ sợ chi và chớ kinh khủng trước mặt các dân đó: vì Giê-hô-va Đức Chúa Trời người đi cùng người; Ngài chẳng lìa khỏi người, chẳng từ bỏ người đâu.’ Phục truyền Luật lệ Ký 31:6.”—Phỏng trích *Prophets and King*, tr. 393.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. II Các Vua 21:9 bày tỏ rằng Ma-na-se “quyến dụ” nước Giu-đa làm điều ác. Theo từ ngữ Hê-bơ-rơ quyến dụ có nghĩa “gây lầm lạc.” Nhưng dân sự có trách nhiệm về hành động của mình. Hãy thảo luận tại sao dân sự có trách nhiệm về tội lỗi họ.
2. Chúng ta tin tưởng rằng tội lỗi chúng ta được tha thứ qua lòng tin nơi Đức Chúa Giê-su. Nhưng Ma-na-se sống vào thời gian rất xa trước khi Đức Chúa Giê-su giáng thế. Như vậy người được tha thứ thế nào? Sự tha thứ của Ma-na-se cho chúng ta biết tại sao những người chưa được nghe về Đức Chúa Giê-su lại được cứu? Đọc Rô-ma 2:12-15.

SỰ CUỐI CÙNG CỦA TRIỀU ĐẠI PHƯƠNG NAM

CÂU GỐC: “Ta sẽ lập giao ước đời đời với chúng nó rằng: ta sẽ không xây khỏi chúng nó để làm phước cho; và ta sẽ đặt sự kính sợ ta vào lòng, để chúng nó không còn lìa khỏi ta” (Giê-rê-mi 32:40).

CHIỀU SA-BÁT

“**CHÚNG NÓ SẼ LÀ DÂN TA.**” Nên bây giờ, về thành này, mà các người nói rằng nó đã phó trong tay vua Ba-by-lôn bởi gươm đao, đói kém, ôn dịch, thì Giê-hô-va, Đức Chúa Trời của Y-sơ-ra-ên, phán như vậy: Này, ta sẽ thâu nhóm chúng nó từ mọi nước mà ta đã nhơn giận, thạnh nộ, tức mình quá mà đuổi chúng nó đến; ta sẽ đem chúng nó về trong chỗ này, khiến chúng nó ở yên ổn. Chúng nó sẽ làm dân ta, và ta sẽ làm Đức Chúa Trời chúng nó. Ta sẽ ban cho chúng nó một lòng một đường lối như nhau, hầu cho kính sợ ta đời đời, để chúng nó và con cháu nối sau đều được phước. Ta sẽ lập giao ước đời đời với chúng nó rằng: ta sẽ không xây khỏi chúng nó để làm phước cho; và ta sẽ đặt sự kính sợ ta vào lòng, để chúng nó không còn lìa khỏi ta. Ta sẽ lấy làm vui mà làm phước cho, và chắc hết lòng hết linh hồn trông chúng nó trong đất này” (Giê-rê-mi 32:36-41).

GIÔ-SI-A VÀ LỄ VƯỢT QUA (II SỬ KÝ 35:1-19).

Hãy đọc câu chuyện về lễ Vượt Qua trong II SỬ KÝ 35. Cũng đọc II SỬ KÝ 30. Điều gì về lễ Vượt Qua khiến lễ này có tầm quan trọng đối với sự phục hưng và cải cách?

Sự phục hưng của Giô-si-a tập trung vào ba điều: (1) tận diệt sự thờ tà thần; (2) luật pháp, và (3) các nghi lễ trong đền thờ. Các nghi lễ trong đền thờ là kiểu mẫu về chương trình cứu rỗi – là tin lành của Đức Chúa Giê-su (II Ti-mô-thê 2:8; Hê-bơ-rơ 4:2; Khải huyền 14:6). Giô-si-a tập trung sự phục hưng của người vào luật pháp và tin lành. Luật pháp và tin lành là căn bản cho đức tin và thờ phượng chân thật.

Bạn hiểu biết thế nào về luật pháp liên hệ đến chương trình cứu rỗi? Rô-ma 3:20; 7:7; Gia-cơ 2:10-12; I Giăng 3:4. Luật pháp và tin lành hỗ trợ nhau thế nào?

Tại sao bất cứ cố gắng nào trong sự thay đổi đều thất bại nếu một phần của luật pháp hoặc tin lành bị bỏ sót?

Bạn hiểu gì về nghi lễ đền thờ như là hình bóng của tin lành? Những nghi lễ được ứng nghiệm trong Đức Chúa Giê-su và chương trình cứu rỗi thế nào? Cô-lô-se 1:14; Hê-bơ-rơ 9:26; 10:10-12; I Phi-e-rơ 1:18, 19.

Những cải cách không cứu được nước Giu-đa khỏi sự hủy diệt. Vậy mục đích của sự cải cách là gì?

SỰ QUA ĐỜI CỦA GIÔ-SI-A (II SỬ KÝ 35:20-27; II SỬ KÝ 36).

Hãy đọc câu chuyện Giô-si-a qua đời trong II SỬ KÝ 35:20-24. Tại sao một vị vua cố gắng đưa dân Giu-đa trở lại sự thờ phượng và đức tin chân thật phải đối diện với cái chết như vậy? II SỬ KÝ 34:28 giúp chúng ta hiểu sự qua đời của Giô-si-a thế nào?

Tình trạng trong xứ thay đổi rất nhanh khi Giô-si-a trị vì. Quân A-si-ri đã chiến thắng Y-sơ-ra-ên khoảng một thế kỷ trước đó. Nhưng sau đó A-si-ri trở nên yếu. Nước A-si-ri yếu giúp cho Giô-si-a dễ hơn trong việc cải cách. Nước Ba-by-lôn trở nên hùng mạnh. Sau này chính Ba-by-lôn đã đánh bại nước Giu-đa và bắt nhiều người danh tiếng nhất làm nô lệ. Sách Đa-ni-ên được viết tại Ba-by-lôn. Sau khi Giô-si-a băng hà chẳng bao lâu Giu-đa bị đánh bại. Bốn vua trị vì sau Giô-si-a là: Giô-a-cha (II SỬ KÝ 36:2, 3); Ê-li-a-kim (II SỬ KÝ 36:4-8); Giê-hô-gia-kin (II SỬ KÝ 36:9, 10); Sê-đê-kia (II SỬ KÝ 36:11-14).

Đọc SỬ KÝ 36. Bài học thuộc linh quan trọng nào chúng ta có thể học được về sự cuối cùng của Giu-đa?

MỘT ĐỨC CHÚA TRỜI THƯƠNG XÓT; MỘT DÂN PHẢN NGHỊCH (II SỬ KÝ 36:15, 16).

II SỬ KÝ 36:15, 16 không những viết về nước Giu-đa mà còn chú ý đến cuộc thiện ác đấu tranh giữa Đức Chúa Trời và Sa-tan. Hãy đọc những điều Bà Ellen G. White viết về phần đầu của cuộc thiện ác đấu tranh ở trên trời, “Đức Chúa Trời trong sự thương xót Ngài đã kiên nhẫn với Lu-xi-phe một thời gian lâu dài. Ngài cũng kiên nhẫn ngay cả khi Sa-tan bắt đầu lên án đối trá trước mặt các thiên sứ. Đức Chúa Trời đã giữ Lu-xi-phe trên trời một thời gian lâu. Bao lần Chúa muốn tha thứ cho hắn nếu hắn ăn năn và đầu phục theo ý chỉ của Ngài. Đức Chúa Trời đã khổ công để thuyết phục Lu-xi-phe về những lỗi lầm của hắn. Tinh thần bất mãn trước đó không có ở thiên đàng.”—Phỏng trích *The Great Controversy*, tr. 495, 496.

Những thí dụ nào khác Đức Chúa Trời nài xin dân sự Ngài ăn năn và vâng phục? Đức Chúa Trời nài xin dân sự ngày nay chấp nhận sự cứu rỗi thế nào?

Những lời nói sau cùng trong II SỬ KÝ 36:16 nghĩa là “chẳng còn phương cứu chữa” (đọc Giê-rê-mi 14:19). Tại sao “không chữa được”? Có phải không còn cách chữa không? Hay là chính người bệnh từ chối sự chữa lành? Hãy giải thích.

“HÃY ĂN CỦA NGON” (Ê-SAI 55:1, 2).

Đọc Ê-SAI 55:1, 2. Sữa, rượu nho, và bánh Đức Chúa Trời ban cho là gì mà không cần tiền? Những thức ăn bổ dưỡng Đức Chúa Trời kêu gọi mọi người ăn là gì? Tại sao “không phải trả tiền”?

Đức Chúa Trời không ngưng nài xin với dân Giu-đa hoặc với cá nhân. Ê-SAI ĐÃ NÓI TIỀN TRI, “Về đời Ô-xia, Giô-tham, A-cha, và Ê-xê-chia, là các vua nước Giu-đa” Ê-SAI 1:1). Ê-SAI 55:1, 2 CHÚ Ý PHẦN QUAN TRỌNG VỀ SỰ ĐIỆP CỦA Ê-SAI: Tại sao làm việc vất vả cho những điều không thể làm bạn hài lòng hoặc đáp ứng những nhu cầu cần thiết của bạn? Chỉ có Đức Chúa Trời có thể đáp ứng được mọi nhu cầu của bạn. Sự điệp của Ê-SAI còn giá trị tới ngày nay.

Trong các câu Kinh Thánh sau đây có cùng một sứ điệp gì? Ê-SAI 30:7; 41:29; 44:9; 52:3; 57:13; 59:4.

Chúng ta có cùng một câu hỏi như nước Giu-đa: Chúng ta phụng sự ai? Hãy nghĩ về đời sống của bạn. Ê-SAI 55:1, 2 giúp bạn thế nào?

“CHÚNG NÓ SẼ LÀM DÂN TA, VÀ TA SẼ LÀM ĐỨC CHÚA TRỜI CHÚNG NÓ” (Giê-rê-mi 32:38).

Hãy ghi nhớ những lời hứa quý báu trong Giê-rê-mi 32:36-42. Bằng cách nào bạn có thể nhìn thấy bản tính của Đức Chúa Giê-su trong những câu Kinh Thánh sau đây?

Giê-rê-mi 32:37 _____

Câu 38 _____

Câu 39 _____

Câu 40, 41 _____

Chúng ta đã biết hết vị vua này đến vị vua khác “làm điều ác trước mặt Đức Chúa Trời.” Chúng ta cũng đã đọc về dân sự tiếp tục phạm những tội lỗi kinh khủng. Họ đã ghét bỏ lời Chúa. Họ khước từ sự dạy dỗ của Ngài. Họ chế nhạo những sứ giả của Ngài. Nhưng trong Giê-rê-mi 32:36-42 Chúa ban cho lời hứa của hy vọng, của phục hồi, của chữa lành cho một nước đã từ bỏ Ngài.

Hãy nghĩ đến Đức Chúa Giê-su. Hãy nghĩ đến việc Ngài sẵn sàng chữa lành, tha thứ, và phục hồi bất cứ ai chấp nhận sự cứu rỗi của Ngài. Giê-rê-mi 32:36-42 thật có ý nghĩa khi chúng ta biết Đức Chúa Giê-su là Con Đức Chúa Trời.

Sách Các Vua và Sử ký không những nói về tội lỗi dân sự Đức Chúa Trời mà còn nói về sự tha thứ và lòng thương xót của Đức Chúa Trời yêu tội nhân. Vì Ngài rất yêu thương tội nhân nên Ngài phải cảnh cáo họ về hậu quả của tội lỗi.

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC: “Những năm trị vì đầu tiên của Giê-hô-gia-kim đầy những cảnh cáo về sự chấm dứt sẽ đến. Lời Đức Chúa Trời được phán bảo qua các Đấng tiên tri sẽ được ứng nghiệm. Quốc gia A-si-ri hùng mạnh sẽ không cai trị nữa. Vua nước Giu-đa đã khờ khạo đặt lòng tin vào Ê-díp-tô. Nhưng Ba-by-lôn sẽ đánh bại Ê-díp-tô. Đế quốc Ba-by-lôn sẽ làm bá chủ thế giới. Ba-by-lôn sẽ sớm đánh bại các nước khác.”—Phỏng trích *Prophets and Kings*, tr. 422.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Sứ điệp gì Đức Chúa Trời ban cho chúng ta qua sách Các Vua và Sử ký? Tại sao Kinh Thánh viết về nước Giu-đa và Y-sơ-ra-ên?
2. Hầu hết những gì viết về những năm đầu trị vì của Sa-lô-môn đều nói về sự xây cất và hiến dâng đền thờ. Nhưng đến thời kỳ cuối cùng thì nói về sự phá hủy đền thờ (II Sử ký 36:18, 19; II Các Vua 25:9-15). Bài học quan trọng nào bạn học được trong sách Các Vua và Sử ký khởi sự và chấm dứt với đền thờ? (Ê-bơ-rơ 8:1-6).

